

Danskernes Historie Online

Danske Slægtsforskeres Bibliotek

Dette værk er downloadet fra Danskernes Historie Online

Danskernes Historie Online er Danmarks største digitaliseringsprojekt af litteratur inden for emner som personalhistorie, lokalhistorie og slægtsforskning. Biblioteket hører under den almennyttige forening Danske Slægtsforskere. Vi bevarer vores fælles kulturarv, digitaliserer den og stiller den til rådighed for alle interesserede.

Støt vores arbejde – Bliv sponsor

Som sponsor i biblioteket opnår du en række fordele. Læs mere om fordele og sponsorat her: <https://slaegtsbibliotek.dk/sponsorat>

Ophavsret

Biblioteket indeholder værker både med og uden ophavsret. For værker, som er omfattet af ophavsret, må PDF-filen kun benyttes til personligt brug.

Links

Slægtsforskeres Bibliotek: <https://slaegtsbibliotek.dk>

Danske Slægtsforskere: <https://slaegt.dk>

Pigtraad - Gestapofangen

Februar
1978
Nummer 1

Bueskytten får nok en fuldtræffer. Vi håber, at det samme bliver tilfældet med vort nye blad, eller rettere vort fællesskab.

Kammeraternes Hjælpefond

Stiftet 1945

Henvendelse om hjælp i henhold til fondens fundats rettes til fondens formand, general F. B. Larsen, Kongstedgården, 4293 Dianalund.

Henvendelse ang. feriehjemmet på Kegnæs rettes til skoleinspektør Johs. Fosmark, Chr. Winthers Vej 1, 8600 Silkeborg.

Medlemmer: Iflg. fundatsens paragraf 4 kan som medlemmer af fonden kun optages danske statsborgere, der grundet aktiv indsats i frihedskampen i besættelsestiden har været indsat i danske eller tyske fængsler eller i danske eller tyske fange- eller koncentrationslejre. Danske sydslesvigere, der ikke har dansk indfødsret, men i øvrigt opfylder betingelserne, kan også optages, ligesom personer med norsk indfødsret, der har været bosiddende i Danmark og har øvet aktiv indsats i frihedskampen, også kan optages som medlemmer.

Formål: Iflg. fundatsens paragraf 14 skal de midler, fonden har stillet til rådighed til uddeling, fortrinsvis komme deporterede, sekundært alle de, der som følge af deltagelse i frihedskampen har været arresteret og interneret, til gode tilligemed disse sidstes efterladte. Kammerat-skabshjælpen ydes til: 1) Kammerater, hvis helbred på grund af frihedskampen har lidt sådan skade, at de ikke økonomisk er i stand til at give deres børn den uddannelse, som de ellers ville have fået. 2) Børn efter faldne kammerater. - Beløbet skal fortrinsvis anvendes til at give børnene en uddannelse som den, deres far ville have givet dem, hvis han var blevet i live. 3) Tilskud til særlige formål udover de ovenfor under 2) nævnte til kammeraternes enker og børn. 4) Tilskud navnlig som hjælp til studieophold, rekreationsophold her i landet eller i de andre nordiske lande - og andre lignende ojemed.

Forretningsudvalget:

Formand: General F. B. Larsen, Kongstedgården, 4293 Dianalund.

Tlf. (03) 56 02 07.

Næstformand: Civilingeniør Mogens Dyre,

Hestehavevej 3, Sjellerupskov, 6430 Nordborg. Tlf. (04) 45 86 22.

Kasserer: Bankprokurist Olav Holst, Bengtasvej 6, 2900 Hellerup.

Tlf. HE 77 80.

Sekretær: Skoleinspektør Johs. Fosmark, Chr. Winthers Vej 1, 8600 Silkeborg.

Tlf. (06) 81 07 09.

Kontorchef, cand. jur. Hans Andersen,

Onsgårdsvej 17, 2900 Hellerup. Tlf. HE 1891.

Den øvrige bestyrelse består af:

Skræddermester Povl Brandt
Gierupvej 19, 2610 Rodovre
Tlf. (02) 91 13 72

Overlærer Preben Feddersen
Caroline Amalievej 11
5874 Lundeborg, Hesselager
Tlf. (09) 25 14 77

Overmostbrød E. Holger Grønhøj
Tambø, Tor. 24, 2770 Kastруп
Tlf. (01) 50 33 86

Spækassedirektør Einer Hauberg
Holballe 3, 6473 Tandstet
Tlf. (04) 44 76 04

Rektor Paul Holt
Præstevangsvej 35, 8210 Århus V
Tlf. (06) 15 48 05

Direktor G. Jespersen
Gullestrupvej 7, 7400 Herning
Tlf. (07) 12 11 84

Oberst K. Kjeldsen, Rollosvej 3
5200 Odense V
Tlf. (09) 16 86 03

Tandteknikermester Leo Kærn
Dalsvinget 1, 8270 Højbjerg
Tlf. (06) 27 04 28

Arkitekt Ove Chr. Lembcke
Brodregade 19, 8900 Randers
Tlf. (06) 42 51 30

Kontorchef O. Olesen, Leonorasvej 8
9000 Hasseri, Ålborg
Tlf. (08) 18 04 51

Redaktør Johs. Rasmussen
Omikulvej 9, 7100 Vejle
Tlf. (05) 82 65 72

Provst Poul Riis
Herrestræde 1, 4200 Slagelse
Tlf. (03) 52 05 33

Solveig Skjøtt
Ibstrupvej 25, 2820 Gentofte
Tlf. (01) 65 71 87

Fhv. justitsminister Knud Thøstrup
Rosenvængets allé, 10.3, 2100 Kbh. Ø
Tlf. Øbro 41 72

Bladet

Pigtraad - Gestapofangen

Udkommer med 6 numre årligt.
(De lige mdr.).

ABONNEMENT

Bengtasvej 6, 2900 Hellerup.

HE 77 80

Giro 9 31 54 54

Eventuelle fejl i besørgelsen af bladet rettes lettest og hurtigst ved henvendelse til udleveringspostkontoret.

ANNONCER

Chr. Winthers Vej 1,

8600 Silkeborg

(06) 81 07 09.

Ved indbetaling af gaver benyttes girokonto nr. 6 45 30 58.

REDAKTION

Johs. Fosmark

(ansvarshavende)

Chr. Winthers Vej 1,

8600 Silkeborg.

(06) 81 07 09.

Frode Toft,

St. Kongensgade 63,5,

1264 København K.

(01) 15 59 57.

INDHOLD

Kongelig belønningsmedalje	3
Feriemuligheder	4
Landsforeningen	
De erhvervshæmmede	7
Runde dage	9
Industrirobotter kortlægges	10
Juleaften i Ryvangen	11
Kammeraternes Hjælpefonds fundats	12
Foreningerne	16-20
Sammenslutningen	16
Buchenwald	17
Dachau	17
Erhvervshæmmede	17
Gestapofangerne	18
Hannover-Stöcken	19
Neuengamme	19
Stutthof	20
Sachsenhausen	20
Theresienstadt	20
Thøstrup i Folketinget	21
Fra erindringsbogen II	22
Frihedsmuseet	22
Adresseliste	24

Næste nummer udkommer den 15. april. Stof bedes fremsendt senest den 15. marts.

Organ for Kammeraternes Hjælpefond og Sammenslutningen af dansk fanger fra
Frihedskampen 1940-45

Buchenwald-klubben . Dachau-klubben . Landsforeningen Erhvervshæmmede fra Frihedskampen. Landsforeningen
Gestapo-Fangerne . Hannover-Stöcken-gruppen . Horserod-Foreningen . Landsforeningen af kz-fanger fra
Neuengamme . Ravensbrück-gruppen . Sachsenhausen-foreningen . Stuthof-foreningen . Theresienstadt-foreningen

En lille menneskealders indsats for Mindelunden — Lauridsen tildelt den kongelige belønningsmedalje

Det glæder alle modstandsfolk og tidligere fanger, at Lauridsen, der i 32 år har været Ryvangens vogter i hverdagen, har fået overrakt den kongelige belønningsmedalje. Det skete den 8. august 1977.

Med stor kærlighed til Danmarks mindelund har han gennem de mange år været stedets værner og vogter, og han har med usvækket kærlighed og interesse gjort hverdagens arbejde, så alle trygt kunne komme dér, vel vidende, at der blev værnet og vogtet om stedet på behørig vis.

Gennem årene har Lauridsen mødt påskønnelse ikke blot fra deres side, som har slægt og venner derude, men han har også modtaget mere håndgribelige påskønnelser. Således har han fået 5 kongelige ordener samt ordener fra 3 præsidenter og 1 fra Sovjetunionen, 1 fra Jugoslavien og fra Finland Mannerheims Hvide Rose.

TILTRÅDTE D. 29. AUG. 45.

Lauridsen tiltrådte den 29. august 1945. Det var jo den dag, den store begravelse fandt sted. Departementschef Ein. Löwe fra kirkeministeriet havde været ude på Vestre Kirkegård og bedt inspektøren dér finde en stabil mand til arbejdet i Ryvangen.

- Har hverdagen i Ryvangen formet sig ensformigt? spørger vi Lauridsen.

DET VAR EN LYKKE, AT JEG KOM DERUD

- Jeg har altid følt, at det var en lykke, at jeg kom derud, lyder Lauridsens svar, og han fortsætter: - Forholdene var i de første fem år meget primitive derude, og jeg arbejdede både som gartner og som opsyn.

I de første år havde vi hele Danmark som gæster, og de store statsbesøg satte jo gang på gang søgelyset på Mindelunden, og det ansporede hele tiden sammen med skiftende medhjælpere til at gøre det hele så smukt som muligt.

MEST GLAD FOR DE PÅRØRENDES TILLID

- Særlige oplevelser i Ryvangen?

- Der kunne fortælles om utrolig mange oplevelser, men det, jeg gennem årene var mest glad for at opleve, var den tillid, de pårørende mødte mig med. Altid havde de venlige ord til mig. De skulle jo helst have fat i Lauridsen, og så var det min opgave at lytte, og jeg tror, det ofte hjalp.

Så kom den smukke begravelse inde i den lille lund cirka 4 1/2 år efter. Begravelsen af de 45 fra de tyske koncentrationslejre formede sig som en enkel, men meget gribende højtidelighed.

Jeg husker endnu tydeligt viceskoleinspektør Svanes tale. Han havde jo mistet sin unge, lovende søn, dommerfuldmægtig Erik Bondo Svane, der blev taget i Aabenraa.

Den gamle far blev så bevæget, at han brød sammen og måtte hjælpes ned fra talerstolen.

Senere lærte jeg mange af de overlevende koncentrationslejringsfanger at kende, og det gjorde, at jeg bedre forstod, hvorfor de blev frihedskæmpere.

- Skabte udvidelsen af Mindelunden en ny situation?

EN PERLE I DANSK HAVEKUNST

Den gamle Mindelund var tegnet af havearkitekt Aksel Andersen, der døde få år efter. Mens han arbejdede på opgaven, kom han aften efter aften og så på det, der kunne bevares, og man må

Ejner Lauridsen — 32 års tjeneste i Mindelunden.

Tidsskriftet

FREMTIDEN

kommer 4

gange om året og er Danmarks største tidsskrift for aktuel udenrigspolitik. Årsabonnement: kr. 65,00. Samtlige selskabets skrifter kan bestilles gennem Deres boghandler eller direkte hos

Det denrigspolitiske Selskabs sekretariat, Vandkunsten 8 1467 København K.
Telefon 14 88 86.

sige, at han bevarede med nænsom hånd og skabte da også et sted, som efter manges mening er en perle i dansk havekunst.

Den nye del fik en helt anden stil, og efter min mening passer den ikke rigtig til den gamle. Den er for groft udført uden den nænsomme hånd, som sådan et stykke natur kunne have haft krav på, men arkitekterne har vel ikke haft det

samme forhold til den tid og det, der skete dengang, men jeg havde nu alligevel glædet mig til at komme til at arbejde under de nye forhold, men jeg havde været syg. Havde ikke flere kræfter, og derfor valgte jeg at gå af.

- Har du mødt en rimelig påskønnelse?

- Fra kirkeministeriet har jeg gennem departementschef Aug. Roesen mødt al den venlighed og hjælp, man kunne ønske sig, en jævn forståelse af alt omkring Mindelunden, så jeg må sige, at jeg har været glad for at lære denne mand at kende. Han har altid vist, at han har et stort hjerte for Mindelunden.

KIRKEMINISTERIET ER ØVERSTE MYNDIGHED

Stadsgartneren kom ind i billedet 16. maj 1950. I min tid har der for øvrigt været tre stadsgartnere, men egentlig kontakt fik jeg ikke. Det hele virkede noget tilfældigt med interessen, men kirkeministeriet har stadig den øverste myndighed.

Vi slutter dette lille interview med at tilføje, at vi nok noget oftere skulle have husket at give udtryk for vor påskønnelse overfor Lauridsen. Da Kammeraternes Hjælpefond markerede udvidelsen af Mindelunden den 4. maj 1977 var der nogle få, der ved sammenkomsten fik en buket blomster. Lauridsen var naturligvis en af dem.

Johs. Fosmark

Der findes 4 soveværelser, 2 nedenunder og 2 ovenpå. Huset har stråtag og ret stor have, nær badestrand. Der er 7 senge med dyner. Der er plads til at slå drømmesenge op. Der har somme tider været familier på 11 i feriehuset. Der er dagligstue og moderniseret køkken. Der er TV. Man laver selv mad.

Kegnæs II. Adressen er: Østerbyvej 25, Kegnæs, Østerby. Der er her 6 sengesteder + en opredning. For begge feriehuset gælder det, at man godt må følges to familier ad gangen, men de må selv finde hinanden.

Der medbringes lagner, pudevar, dynebetæk og håndklæder samt viskestykker. Alt andet findes på stedet.

Man rykker ud lørdage kl. 11.00. De nye rykker ind kl. 13.00. Man afleverer i samme stand, som man selv ønsker at modtage det.

Henvendelse rettes til: Johannes Fosmark, Chr. Winthers Vej 1, 8600 Silkeborg. Feriehuset stilles gratis til rådighed, men man er velkomne til at sende fondens kasserer et beløb, der dækker udgifterne til el. Husene er el-opvarmet.

NORS HOVEDGÅRD

Vi er nu på vej ind i et nyt år, og Nors Hovedgård står parat til at modtage dig og din evt. ledsager til et dejligt ferieophold i det skønne Thy. De store fredede skov- og klitområder ligger åbne til din frie afbenyttelse.

Prisen for en uges ophold i tiden 1. april-30. september pr. gæst 150,00 kr.

I resten af vinterhalvåret 1. januar-31. marts er der vinterpriser, nemlig pr. gæst 100,00 kr. pr. uge.

Nors Hovedgård har opnået en fordelagtig aftale med Nors Kro, der eksempelvis serverer

Dagens middag (2 retter) 24,00 kr.
Hovedgårdsplatten (7 ting) 20,00 kr.

Dagens middag og Hovedgårdsplatten bestilt for 3 dage giver yderligere rabat, nemlig en samlet pris pr. dag 40,00 kr.

Men du kan naturligvis også selv bibringe noget sammen ude på gården. Det moderne køkken er til rådighed, og måske vasker konen så op. Ring eller skriv, hvornår du (I) kommer, så vi kan reservere plads.

Alex Binneballe, Bakken 10, Nors 7700 Thisted, tlf. 07-98.11.95.

Feriemuligheder

Medlemmer spørger somme tider om, hvilke feriemuligheder der findes for tidligere fanger og modstandsfolk, når familiens medlemmer skal følges ad.

Svar: Der er følgende, som vi nævner i alfabetisk orden:

Huset på Anholt. Det ejes af staten, men administreres af De erhvervshæmmede. Adressen er: 4.-maj-huset, Anholt Havn, 8592 Anholt By.

Man kommer dertil over Grenå og tager med færgen. Huset ligger 150 m fra færgeløbet. Man kan også tage dertil med taxify fra Skovlunde.

Pris 185 kr. for hver person.

Der findes 12 senge med sengetøj. Der er køkkengrej. Fælles opholdsstue med TV. Der er fiskemuligheder. Monttele-

fon. Bil er overflødig, da turen øen rundt blot er på 24,7 km. Man laver selv mad. Da huset er grundmuret, kan det bruges hele året.

Der medbringes sengelinned, håndklæder og viskestykker.

Henvendelse kan rettes til: Alfred Berthelsen, Fuglebakkevej 130, 8210 Århus V. Tlf. (06) 16 63 18. Medlemmer af De Erhvervshæmmede betaler 75 kr. pr. uge pr. seng pr. gæst. Ikke-medlemmer 100 kr.

Kegnæs I. Ejers af Kammeraternes Hjælpefond.

Adressen er: Kammeraternes Hjælpefonds feriehus, Kegnæs, 6474 Skovby, Als. (Ved Flensborg Fjord).

Man kommer dertil enten over Sønderborg eller over Bøjden-Fynshav.

30 år blandt allierede flygtninge i Dragsbæk

Det sympatiske forstanderpar Alfred og Grethe Jørgensen, Dragsbæk ved Thisted, som nu lægger op, har selv haft en omtumlet skæbne.

Alfred Jørgensen fra Lolland, var tidligt med i Monica Wichfeld-gruppen og blev Gestapos fange. Efter krigen er hans og konens tid gået med at hjælpe allierede flygtninge til rette i Danmark.

Af Johannes Rasmussen

1. april gik forstanderparret på Socialministeriets alderdomshjem i Dragsbæk ved Thisted, Grethe og Alfred Jørgensen af A. Jørgensen fyldte 70 år den 3. juli, og parret har forestået driften af hjemmet i alle de 30 år, lejren har eksisteret, nemlig siden 27. februar 1947. Det er mange mærkelige skæbner, krigen skyldte ind over Danmarks grænser. Allierede flygtninge fra mange nationer. Hver med sin meget hårde skæbne, ofte skilt fra venner og familie på det ubarmhertigste.

Ialt var der 5. maj 1945 30.000 allierede flygtninge i Danmark. Plus flere hundrede tusinde tyske flygtninge. De sidste var, som længst afdøde chef-redaktør ved Kristeligt Dagblad, Gunnar Helweg Larsen engang skrev, som grønne bøgenonnelarver, snyltere, der åd alt. Og var højst uvelkomne.

Af de allierede krigsfanger er kun fem tilbage på Dragsbæk. Lad os lige nævne tre af dem: Den 89-årige fhv. dyrlæge Mich. Lowzy, som stammer fra Ukraine, den 75-årige Emilia Ulrich fra en lille landsby i nærheden af Warszawa. Og den 65-årige Alexander Bekeihin, som taler otte sprog, havde en engelsk far og en russisk mor og har opholdt sig meget i Østen. Han er af de såkaldte Hong Kong-flygtninge, som i

1955 fandt et fristed i Danmark. Da Mao-Kina etablerede sig på kommunistisk vis.

Mange skæbner, ofte folk med høj dannelse og moral, er gået gennem Dragsbæk. Og på Thisted Vestre kirkegård er der 177 grave for flygtninge fra Dragsbæk. En del, slet ikke så få, kom i tidens løb videre. F. eks. til Canada og Australien, havde kun Dragsbæk som en velkommen og venlig mellemstation. Men syge, ensomme og gamle, ja de blev jo gerne livet ud her.

Det har der før i årenes løb været skrevet om flere gange, så i dag vil vi i stedet opholde os lidt ved forstanderparret Alfred og Grethe Jørgensen. De har selv en skæbne, så spændende som nogen emigrants.

Alfred Jørgensen er fra Østøfte på Lolland, var med i Monica Wichfeld-gruppen, og man huskede en faldskærmsmand, Jens Jacob Jensen, som 13. januar 1944 blev arresteret i Horsens. Og i stedet for at tage sin pille, snakkede han løs på Dagmarhus i København hos Gestapo, så der i løbet af bare et døgn blev arresteret 164 danske rundt om. Han var medskyldig i,

at Hvidsten-, Års- og Wichfeld-grupperne blev revet op... Men han har vel været gennem tortur, så han ikke fik tid til at overholde reglen om at tage sit eget liv, når det kom dertil...

Både Jørgensen og hans kone var plejere på sindssygeanstalten i Sakskøbing, en filial under Oringe ved Vordingborg. Jensen blev droppet over Lolland og havde, efter Monica Wichfelds anmodning, et loftsværelse i tjenesteboligen hos ægteparret Jørgensen. Han var tørvearbejder, hed det. Aldrig hjemme om natten. Ude på aktioner. Vi var i efteråret 1943. Så rejste han til Jylland. Og blev arresteret i Horsens.

På Lolland blev bl. a. inspektør ved anstalten, Poul Gerner Nielsen, Alfr. Jørgensen, Monica Wichfeldt og hendes søn, Viggo, anholdt. I åben prærievogn, i bidende frost, gik det så til Vestre fængsel i København. 13.5.44 blev Alfred Jørgensen igen løsladt, havde været i Vestre og Horserød og blev de sidste to uger brugt som gidsel i Vestre.

Ja, det var en streng tid, siger fru Grethe Jørgensen, for jeg havde netop to uger før han virkelig kom hjem, hørt, at han nu var »frikendt«. Men så, to uger efter, ringede han fra Københavns hovedbanegård, at nu kom han. Jørgensen blev løsladt sammen med bl. a. redaktør Grandt, Lollands Tidende, siden Børsen og sidst Kalundborg Folkeblad. A. J. slap med en ødelagt mave og ituslåede tænder, men har dog

Forstanderparret Grethe og Alfred Jørgensen.

Sommetider har man haft en græsk-katolsk biskop fra Paris til at prædike i Dragsbæk. Han ses her i al sin pragt.

mén af krigen den dag i dag. Og hver dag, skønt løsladt, skulle han melde sig hos det lokale tyske politi. Han klarede de sidste tre måneder af krigen som indlagt på sygehuset i Saks-købing.

Han havde været med i en del, f. eks. bragt mange flygtende jøder til en foreløbig endestation i bispegården i Nykøbing F.

Fra sin tid i Vestre og Horserød kan han f. eks. berette, at han, ud over Hvidsten- og Årsgruppernes egne folk, var en af de sidste danske, som talte med dyrlæge Albert Iversen fra Spentrup. I Horserød satte Iversen og en

hel del andre fanger deres navnetræk i en lille lommebog, som A. J. havde fået af Ålborg-apotekeren Rasmussen, der skaffede medikamenter til lejren, mens han selv var fange der. A. J. var sygepasser, og i bogen stod så, hvad de forskellige medikamenter skulle bruges til. Iversen indbød mig til Spentrup efter krigen. Det kan ikke nægtes, at det tog slemt på humøret, da jeg i radioen hørte om dødsdommene og henrettelserne af bl. a. disse Hvidstenfolk.

Som formand for Røde Kors i Saks-købing tog A. J. straks fat på arbejdet med de mange flygtninge. Der var kommet rigtig mange med skib over Østersøen i krigens sidste måneder. Hjem skulle de alle tyskerne, så hurtigt som muligt. De måtte gå over Sjælland, Fyn og Jylland. Ned over Kruså-grænsen. Mange havde godt med vabler.

Allerede 8. maj blev jeg næstkommanderende i en lejr for allierede flygtninge, siger han. På Nystedgård, og da løjtnant Schack rejste, blev jeg leder. Og fik orlov fra anstalten. Forlænget igen og igen.

Vi havde 7-800 flygtninge i laden i Nysted, så om efteråret måtte vi finde et bedre sted. Så var vi otte måneder på Grand hotel i Kalundborg, som tidligere havde været beslaglagt af tyskerne. Her var mange polakker og baltre. Og tit kom der kommissioner, som fandt ud af, at så den og den ikke var »allieret«, men gammel nazist. Og andre blev sendt hjem igen, f. eks. til Polen. Sikkert til ny elendighed og fattigdom og kommunisme, men det var dog deres inderste ønske at nå hjem til deres eget land.

13.8. 1946 flyttede vi til landsbyen Strellev ved Ølgod. Her på en fhv. tysk radarstation var nu flygtningelejr for tyskere, som ikke havde været medlem af partiet, men søgt at holde deres sti ren

Også de fik besøg af undersøgelseskommissioner, som fandt frem til en nazist her og der. Lejren havde 40 børn, så vi fik oprettet skole og børnehavne.

27. Februar 1947 kom min kone og

jeg så til Dragsbæk i udkanten af Thisted. Lejren havde været tysk lazaret, og var et af de mange tusinde små hjul i Hitlers meget opreklamerede - »Vestvold« fra Norge til Frankrig. Thistedes CF-kaserne ved siden af Dragsbæk-lejren havde også været spækket med tyske tropper. Thisted var sandelig befæstet og overfyldt med tyske soldater.

Nu blev den fhv. CF-lejr indrettet til allieret flygtningelejr for 700-800 litauere. Og de tre lazaret-bygninger blev sanatorium for andre allierede flygtninge, som kom hertil fra Hornbæk, hvor man ønskede atter at frigive badehotellerne til deres oprindelige brug. Vi startede i Dragsbæk med 60-65 patienter. Fra alle mulige nationer, af alle slags sprog og religioner. Mange døde, andre rejste.

1950 vart der så få tilbage, at de kom på almindelige danske sanatorier. Nu blev stedet her mere et alderdomshjem for allierede flygtninge.

Og 1955 kom så de mange såkaldte Hongkong-flygtninge. Det var f. eks. russere, som hele livet så at sige havde boet i Kina og i Østen. Først var de flygtet fra den russiske revolution 1917-20. Og nu sejrede Mao i Kina. Så måtte de igen på langfart. Enkelte havnede i Danmark. Nogle i Dragsbæk, der nu er normeret til 48 personer. I dag er der bare fem tilbage. Resten af pladserne belægger Thisted kommune så som alderdomshjem. Og det er tanken, at kommunen snart helt skal overtage Dragsbæk. Så er et forunderligt kapitel slut.

Og nu er det altså også snart slut for Alfred og Grethe.

I vinter har vi haft megen sne og kulde i Danmark. Det havde man også, da Alfred Jørgensen den 27. februar for 30 år siden rejste fra Ølgod-egnen til Dragsbæk. Han måtte i timevis på Thisted-egnen grave sig gennem snedriver, to meter høje. Så da han ringede hjem til konen, som endnu sad i Strellev, og klagede sig over, at knæene gjorde ondt, så svarede hun for at opmuntre ham: - Nå, ja, det er leddevandet, som er frosset!

Jørgensen og frue har været et afholdt bestyrerpar her. Om nogen skulle forstå de gamle emigranter fra fjerne egne, så var det da også dem. Blandt dem, Jørgensen selv har været fange sammen med - det var på Shell-huset - var også nu afdøde socialminister Poul Sørensen.

Glarmesterfirmaet

J. DIDERICHSEN

Amager Landevej 47 - 2770 Kastrup

Tlf. 50 42 18

ERHVERVSHÆMMEDE

Et kammeratskabsarbejde for at skaffe
skadelidte den ret, loven tilsiger Dem

Grundlaget for Landsforeningen Sættelsesforbundet af Erhvervshæmmede fra Frihedskampen blev lagt i 1949. Da dannedes den første afdeling i København af modstandsfolk fra besættelsestiden.

På det tidspunkt var der dannet mange fangeforeninger af kammerater, der havde arbejdet sammen under besættelsestiden i modstandskampen mod tyskerne, men det var i det store og hele kammeratskabsforeninger, der som hovedformål havde at holde modstand-

skampens fane højt i opgøret med den nazistiske besættelsesmagt, og man hæftede sig ikke så meget ved, at mange kammerater var meget syge, da de kom tilbage fra de tyske kz-lejre og tugthuse. I al almindelighed troede alle, at de blev nok raske igen, men sådan gik det ikke.

FØLGESYGDOMMENE BEGYNDTE AT VISE SIG

Allerede i løbet af et par år begyndte følgesygdommene at vise sig, og de fik meget svære følger for den enkelte. Den smule erstatning, vi havde fået fra sta-

ten, var forlængst opbrugt, og nu meldte sygdom og uarbejdsdygtighed sig fra dag til dag.

Det førte til, at kammerater, der var kommet i den situation, snakkede sammen i et forsøg på at finde en udvej, der kunne mildne kårene for dem, der var hårdest ramt. Der var adskillige gamle organisationsfolk imellem, og de var ikke længe om at foreslå dannelsen af en organisation, der kunne varetage vore syge kammeraters forhold.

Det lykkedes dem at skaffe et halvt hundrede adresser på modstandsfolk, som de vidste på en eller anden måde var skadet af opholdet i kz-lejrene og tugthusene, og der blev indkaldt til en stiftende generalforsamling den 8. september 1949 i København. Der mødte 40, og man vedtog at danne: Sættelses-

Eigild Groot

Vognmand

Gl. Skanderborgvej 24
8900 Randers
Telefon 06-42 48 36

**NORDISK
VENTILATOR CO A/S**

Simonsen & Weel

ROSKILDEVEJ 14 . 2620 ALBERTSLUND

TELEFON (02) *64 81 11

VESTERGADE 5 . 8000 ÅRHUS C . TELEFON (06) *12 09 11

S&W

EMBOURG

ERIK EMBORG EXPORT A. DK 9000 AALBORG DENMARK
TELEPHONE 08 1312 33 CABLE ERIKEM TELEX 69763 ERIKEM DK

Your Food Specialist

lutningen af Erhvervshæmmede fra Frihedskampen 1940-45.

I foreningens formålparagraf kom der til at stå, at det var foreningens formål at samle alle gamle modstandsfolk, der mener at have pådraget sig skader eller sygdom, hvorved deres arbejdsevne er nedsat, for derved at hjælpe og vejlede medlemmerne overfor myndigheder og institutioner i alle spørgsmål vedrørende deres sociale og økonomiske forhold under deres sygdom.

PIONERERNE HAVDE PÅDRAGET SIG EN KÆMPEOPGAVE

Det var en kæmpeopgave, disse pionerer i hjælpearbejdet for syge og invaliderede kammerater havde påtaget sig, og havde de på forhånd vidst, hvor omfattende dette arbejde var og især blev, var de måske veget tilbage for at påtage sig det.

Bestyrelsens medlemmer måtte tit optræde som rene socialrådgivere. Vel kunne der søges råd og vejledning hos de officielle socialrådgivere, men heller ikke de kendte ret meget til den særlige situation, som de syge kz-fanger befandt sig i.

En øjeblikkelig hjælp var mange gange nødvendig, og her gik man ikke for-gæves til Frihedsfonden, hvor Thorkild Dige dengang som nu altid var parat med både økonomi og vejledning. Det gode samarbejde mellem de erhvervshæmmede og Frihedsfonden fortsætter den dag i dag, og kammeraterne over

hele landet er Frihedsfonden og dens leder megen tak skyldig.

Organisatorisk gik det ikke altid lige let, og på generalforsamlingen i 1956 forelå der et forslag om helt at ophæve de erhvervshæmmedes forening. Det vandt imidlertid ikke gehør. Tværtimod forstærkede foreningen sin indsats for at få forbedringer på lovene om erstatning til besættelsestidens ofre.

STØTTE FRA MANGE SIDER

Det var ikke nogen let opgave, men det lykkedes tid efter anden at råbe det officielle Danmark op, og adskillige forbedringer er blevet gennemført, den bedste vel nok den, der blev gennemført i 1969. Det må dog i denne forbindelse siges, at det er ikke de erhvervshæmmede, der kan tilkomme hele æren. De blev bravt understøttet af alle fangeforeninger og adskillige politikere.

Dannelsen af de erhvervshæmmedes forening i København satte også sine

spor ud i provinsen, og man begyndte at danne foreninger for de erhvervshæmmede med Københavns afdeling som forbillede. I sandhedens interesse må det dog siges, at også der havde enkelte kammerater fra de forskellige fangeforeninger hjulpet deres mere syge kammerater til at få deres sager rejst i henhold til lov om erstatning til besættelsestidens ofre.

En selvstændig foreningsdannelse begyndte dog først rigtig at tage form i begyndelsen af tresserne, men så gik det også stærkt.

Der blev dannet foreninger i Aalborg, Århus, Esbjerg, Odense, Sydfyn og Nordsjælland. Det gamle ord om, at enighed gør stærk, slog også igennem i de forskellige foreningers bestyrelser og i midten af tresserne begyndte man allerede at tale om en sammenslutning af alle foreninger for at danne en landsforening, der kunne tale på alles vegne overfor de officielle myndigheder.

DET BLEV EN LANDSFORENING

Denne sammenslutning blev dannet i 1969 og kom til at hedde: Landsforeningen sammenslutningen af erhvervshæmmede fra Frihedskampen.

Sammenslutningen af de forskellige foreninger i en landsforening må betegnes som et naturligt organisatorisk fremskridt, og det har da også vist sig, at landsforeningen har bestået sin prøve. Den fungerer i dag som en god tværpolitisk organisation, der i henhold til formålparagraffen varetager medlemmernes sociale interesser over for myndighederne i henhold til lovene om erstatning til besættelsestidens ofre. Uden selvros må det siges, at det arbejde, de erhvervshæmmedes foreninger har udført over hele landet, klart har bevist foreningernes berettigelse.

Det er da også en kendsgerning, at foreningerne overalt er anerkendte af

Dansk Handelsblad

Redaktion og ekspedition:
Fennisvej 11 - 8230 Aabyhøj
Telefon Århus (06) 15 80 11

såvel statslige som kommunale myndigheder for det store arbejde, der blev udført af raske kammerater til gavn for de syge.

ALT ARBEJDE ER ULØNNET

Det ses da også af den kendsgerning, at vi i vore lokale foreninger modtager tilskud fra kommunerne til hjælp til driften af vort sociale arbejde, men ellers er alt arbejde ulønnet. Der er ingen af kammeraterne, der har modtaget så meget som en krone i løn for det arbejde, der nu er udført igennem snart 30 år. Det tilskud, vi modtager fra kommunerne, betragter vi selvfølgelig som en anerkendelse for det arbejde, vi udfører, men det kunne enkelte steder godt være lidt bedre.

Arbejdet med at opklare og rejse en sag efter besættelsestidens love er ikke alene til gavn for vore kammerater. Det har også sparet den danske stat for hundredtusindvis af kroner.

Oskar Verner. Landsformand.

Runde dage

DACHAU-KLUBBEN

Lysholt Christiansen, Hjørringgade 25, 2100 Kbh. Ø. 141.573. 65 år 26/2.

Niels Chr. Gravengaard, Randalvej 4, 7000 Fredericia. 141.591. 60 år 24/3.

Willy Andreas Wessel, Holsteinsminde, 4250 Fuglebjerg. 142.657. 60 år 10/4.

Kaj Lænkholm, Bianco Lunosalle 10, 1868 Kbh. V. 136.813. 80 år 26/4.

GESTAPOFANGERNE

Thorkel Nielsen, Jens Baggesensvej 66, 8210 Århus V. 70 år 21/2. Bestyrelsesmedlem i Århus afd. siden starten.

O. V. Kainer, Mejerivej 21, 5260 S. Odense. 70 år 28/2.

Inger Ida Rasmussen, 2100 København Ø. 75 år 13/3.

J. A. Kleberg, Trellelænsvej 251, 7000 Fredericia. 85 år 14/3.

Erik Emborg, Hasserisvej 139, 9000 Aalborg, 60 år 16/3.

Viggo Westengaard, Stigaardsvej 5, 6000 Kolding. 75 år 7/4.

NEUENGAMME

Oscar Lauth, Spicavej 12, 3100 Hornbæk. 51.411. 60 år 20/2.

Johannes Mark, Damtofte ndr. Stræde 6, 2920 Charlottenlund. 52.246. 65 år 23/2.

Jørgen H. Barfod, 2800 Lyngby. 69.426. 60 år 2/3. Stifter af og i de første år formand for Fangesammenslutningen. Leder af Frihedsmuseet.

Axel Hessel, Ørnevej 11,4., 2400 København NV. 60.742. 75 år 10/3.

Harry Jensen, Slotsgade 1, 2., 3400 Hillerød. 67.971. 65 år 15/3.

Michael Andersen, Janesvej 1, 2., Brabrand. 60.836. 75 år 25/3.

Richard A. Jensen, Parkvej 8, 7100 Vejle. 60 år 6/4.

Axel Lauritzen, Lundtofteparken 42, 2.tv., 2800 Lyngby. 66.995. 65 år 13/4. Sekretær for Landsforeningen Gestapofangerne.

Kammeraternes Hjælpefond

*er raske kammeraters hilsen
til de syge*

Henning P. Hansen, Premset 4, 5672 Broby. 60 år 20/4.

Kai Lænkholm, Bianco Lunosalle 10, 1868 København V. 67.395. 80 år 26/4. Frits Ruzicka, Frederiksberg Alle 92, 1820 København V. 70 år 28/4.

Hemming Thiesen, St. Strandstræde 10, 1255 København K. 68.378. 70 år 29/4.

RAVENSBRÜCK

Sunneva Sandø, 1470 Køb. K. 57.315. 80 år 4/4.

SACHSENHAUSEN

Oskar Verner, Murergade 10, 2200 Kbh. N. 75.160. 65 år 16/2.

Formand for Fangesammenslutningen, Sachsenhausenforeningen og De Erhvervshæmmede.

Alvilda Borg, Stadionvej 61, 5200 Odense V. 70 år 6/3.

Robert Andersen, Glentevej 12, 5000 Odense C. 74.334. 60 år 17/4.

Albert Rasmussen, Adelgade 1, 8900 Randers. 75.106. 60 år 26/4.

STUTTHOF

Hans Staub, 7000 Fredericia. 25.727. 65 år 20/2.

Georg Larsen, 2700 Brønshøj. 70 år 23/3.

Frantz Carlsen, 2500 Valby. 25.757. 90 år 28/3.

Asmus Dall Hansen, 2100 København Ø. 25.696. 65 år 8/4.

60 år

Den 28. marts fylder pressesekretær i Generaldirektoratet for Post- og Telegrafvæsenet Gert Hammerby, Fortunaparken 14, Kgs. Lyngby, 60 år.

På et ret tidligt tidspunkt startede han det illegale blad 'Fri Presse', som begyndte meget beskedent med lille oplag og håndtrykken duplikator hos en ungkarleven på Christianshavn, Georg Malling.

Leverandør af energi til det danske samfund siden 1889.

ERIK EMBORG EXPORT A. DK 9000 AALBORG DENMARK
TELEPHONE 08-131233 CABLE ERIKEM TELEX 69763 ERIKEM DK

Your Food Specialist

lutningen af Erhvervshæmmede fra Frihedskampen 1940-45.

I foreningens formålsparagraf kom der til at stå, at det var foreningens formål at samle alle gamle modstandsfolk, der mener at have pådraget sig skader eller sygdom, hvorved deres arbejdsevne er nedsat, for derved at hjælpe og vejlede medlemmerne overfor myndigheder og institutioner i alle spørgsmål vedrørende deres sociale og økonomiske forhold under deres sygdom.

PIONERERNE HAVDE PÅDRAGET SIG EN KÆMPEOPGAVE

Det var en kæmpeopgave, disse pionerer i hjælpearbejdet for syge og invaliderede kammerater havde påtaget sig, og havde de på forhånd vidst, hvor omfattende dette arbejde var og især blev, var de måske veget tilbage for at påtage sig det.

Bestyrelsens medlemmer måtte tit optræde som rene socialrådgivere. Vel kunne der søges råd og vejledning hos de officielle socialrådgivere, men heller ikke de kendte ret meget til den særlige situation, som de syge kz-fanger befandt sig i.

En øjeblikkelig hjælp var mange gange nødvendig, og her gik man ikke forgæves til Frihedsfonden, hvor Thorkild Dige dengang som nu altid var parat med både økonomi og vejledning. Det gode samarbejde mellem de erhvervshæmmede og Frihedsfonden fortsætter den dag i dag, og kammeraterne over

hele landet er Frihedsfonden og dens leder megen tak skyldig.

Organisatorisk gik det ikke altid lige let, og på generalforsamlingen i 1956 forelå der et forslag om helt at ophæve de erhvervshæmmedes forening. Det vandt imidlertid ikke gehør. Tværtimod forstærkede foreningen sin indsats for at få forbedringer på lovene om erstatning til besættelsestidens ofre.

STØTTE FRA MANGE SIDER

Det var ikke nogen let opgave, men det lykkedes tid efter anden at råbe det officielle Danmark op, og adskillige forbedringer er blevet gennemført, den bedste vel nok den, der blev gennemført i 1969. Det må dog i denne forbindelse siges, at det er ikke de erhvervshæmmede, der kan tilkomme hele æren. De blev bravt understøttet af alle fangeforeninger og adskillige politikere.

Dannelsen af de erhvervshæmmedes forening i København satte også sine

spor ud i provinsen, og man begyndte at danne foreninger for de erhvervshæmmede med Københavns afdeling som forbillede. I sandhedens interesse må det dog siges, at også der havde enkelte kammerater fra de forskellige fangeforeninger hjulpet deres mere syge kammerater til at få deres sager rejst i henhold til lov om erstatning til besættelsestidens ofre.

En selvstændig foreningsdannelse begyndte dog først rigtig at tage form i begyndelsen af tresserne, men så gik det også stærkt.

Der blev dannet foreninger i Aalborg, Århus, Esbjerg, Odense, Sydfyn og Nordsjælland. Det gamle ord om, at enighed gør stærk, slog også igennem i de forskellige foreningers bestyrelser og i midten af tresserne begyndte man allerede at tale om en sammenslutning af alle foreninger for at danne en landsforening, der kunne tale på alles vegne overfor de officielle myndigheder.

DET BLEV EN LANDSFORENING

Denne sammenslutning blev dannet i 1969 og kom til at hedde: Landsforeningen sammenslutningen af erhvervshæmmede fra Frihedskampen.

Sammenslutningen af de forskellige foreninger i en landsforening må betegnes som et naturligt organisatorisk fremskridt, og det har da også vist sig, at landsforeningen har bestået sin prøve. Den fungerer i dag som en god tværpolitisk organisation, der i henhold til formålsparagraffen varetager medlemmernes sociale interesser over for myndighederne i henhold til lovene om erstatning til besættelsestidens ofre. Uden selvros må det siges, at det arbejde, de erhvervshæmmedes foreninger har udført over hele landet, klart har bevist foreningernes berettigelse.

Det er da også en kendsgerning, at foreningerne overalt er anerkendte af

Dansk Handelsblad

Redaktion og ekspedition:
Fenrisvej 11 - 8230 Aabyhøj
Telefon Århus (06) 15 80 11

såvel statslige som kommunale myndigheder for det store arbejde, der blev udført af raske kammerater til gavn for de syge.

ALT ARBEJDE ER ULØNNET

Det ses da også af den kendsgerning, at vi i vore lokale foreninger modtager tilskud fra kommunerne til hjælp til driften af vort sociale arbejde, men ellers er alt arbejde ulønnet. Der er ingen af kammeraterne, der har modtaget så meget som en krone i løn for det arbejde, der nu er udført igennem snart 30 år. Det tilskud, vi modtager fra kommunerne, betragter vi selvfølgelig som en anerkendelse for det arbejde, vi udfører, men det kunne enkelte steder godt være lidt bedre.

Arbejdet med at opklare og rejse en sag efter besættelsestidens love er ikke alene til gavn for vore kammerater. Det har også sparet den danske stat for hundredtusindvis af kroner.

Oskar Verner. Landsformand.

Runde dage

DACHAU-KLUBBEN

Lysholt Christiansen, Hjørringgade 25, 2100 Kbh. Ø. 141.573. 65 år 26/2.

Niels Chr. Gravngaard, Randalvej 4, 7000 Fredericia. 141.591. 60 år 24/3.

Willy Andreas Wessel, Holsteinsminde, 4250 Fuglebjerg. 142.657. 60 år 10/4.

Kaj Lænkholm, Bianco Lunosalle 10, 1868 Kbh. V. 136.813. 80 år 26/4.

GESTAPOFANGERNE

Thorkel Nielsen, Jens Baggesensvej 66, 8210 Århus V. 70 år 21/2. Bestyrelsesmedlem i Århus afd. siden starten.

O. V. Kainer, Mejerivej 21, 5260 S. Odense. 70 år 28/2.

Inger Ida Rasmussen, 2100 København Ø. 75 år 13/3.

J. A. Kleberg, Trelleavesvej 251, 7000 Fredericia. 85 år 14/3.

Erik Emborg, Hasserisvej 139, 9000 Aalborg, 60 år 16/3.

Viggo Westengaard, Stigaardsvej 5, 6000 Kolding. 75 år 7/4.

NEUENGAMME

Oscar Lauth, Spicavej 12, 3100 Hornbæk. 51.411. 60 år 20/2.

Johannes Mark, Damtofte ndr. Stræde 6, 2920 Charlottenlund. 52.246. 65 år 23/2.

Jørgen H. Barfod, 2800 Lyngby. 69.426. 60 år 2/3. Stifter af og i de første år formand for Fangesammenslutningen. Leder af Frihedsmuseet.

Axel Hessel, Ørnevej 11,4., 2400 København NV. 60.742. 75 år 10/3.

Harry Jensen, Slotsgade 1, 2., 3400 Hillerød. 67.971. 65 år 15/3.

Michael Andersen, Janesvej 1, 2., Brabrand. 60.836. 75 år 25/3.

Richard A. Jensen, Parkvej 8, 7100 Vejle. 60 år 6/4.

Axel Lauritzen, Lundtoftparken 42, 2.tv., 2800 Lyngby. 66.995. 65 år 13/4.

Sekretær for Landsforeningen Gestapofangerne.

Leverandør af energi til det danske samfund siden 1889.

Kammeraternes Hjælpefond

*er raske kammeraters hilsen
til de syge*

Henning P. Hansen, Premset 4, 5672 Broby. 60 år 20/4.

Kai Lænkholm, Bianco Lunosalle 10, 1868 København V. 67.395. 80 år 26/4.

Frits Ruzicka, Frederiksberg Alle 92, 1820 København V. 70 år 28/4.

Hemming Thiesen, St. Strandstræde 10, 1255 København K. 68.378. 70 år 29/4.

RAVENSBRÜCK

Sunneva Sandø, 1470 Køb. K. 57.315. 80 år 4/4.

SACHSENHAUSEN

Oskar Verner, Murergade 10, 2200 Kbh. N. 75.160. 65 år 16/2.

Formand for Fangesammenslutningen, Sachsenhausenforeningen og De Erhvervshæmmede.

Alvilda Borg, Stadionvej 61, 5200 Odense V. 70 år 6/3.

Robert Andersen, Glentevej 12, 5000 Odense C. 74.334. 60 år 17/4.

Albert Rasmussen, Adelgade 1, 8900 Randers. 75.106. 60 år 26/4.

STUTTHOF

Hans Staub, 7000 Fredericia. 25.727. 65 år 20/2.

Georg Larsen, 2700 Brønshøj. 70 år 23/3.

Frantz Carlsen, 2500 Valby. 25.757. 90 år 28/3.

Asmus Dall Hansen, 2100 København Ø. 25.696. 65 år 8/4.

60 år

Den 28. marts fylder pressesekretær i Generaldirektoratet for Post- og Telegrafvæsenet Gert Hammerby, Fortunaparken 14, Kgs. Lyngby, 60 år.

På et ret tidligt tidspunkt startede han det illegale blad 'Fri Presse', som begyndte meget beskedent med lille oplag og håndtrykken duplikator hos en ungkarleven på Christianshavn, Georg Malling.

Besættelsens industrisabotage kortlægges

Af redaktør N. A. Eigenbroth

Bygningen i baggrunden, opført af kampesten, vil i fremtiden rumme Vendsyssel Frihedsmuseum.

Historikere med tilknytning til Museet for Danmarks Frihedskamp vil nu kortlægge besættelsesårenes sabotage mod industrien. Man er stort set færdig med arbejdet på Fyn, og i næste måned starter stud. mag. Bjarne Kudsk Maurer en rundrejse i Vendsyssel for at registrere og belyse sabotage i denne landsdel.

Forarbejdet udføres på baggrund af politiets og justitsministeriets fortegnelser over sabotagehandlinger, og med assistance fra frihedsfonden og lokale modstandsledere forsøger man at finde adresser på de endnu levende sabotører. Nogen let opgave bliver det ikke, dels

fordi de pågældende er svære at opspore, dels fordi der hos mange er en vis tilbageholdenhed mod at give oplysninger.

VIL HØRE DEN MENIGE SABOTØR

Museumsleder Jørgen H. Barfod, Frihedsmuseet, udtaler, at arbejdet med at klarlægge de enkelte sabotager er et vigtigt led i besættelsestidens historie. Der foreligger ganske vist et betydeligt materiale, men det allermeste er helhedsbetragtninger, anskuet fra ledernes side.

Med den nye undersøgelse vil man i samtale med den menige sabotør høre, hvorfor han gik med i arbejdet, hvordan

han modtog træning og vejledning, hvordan man udvalgte sabotageopgaverne, hvorfra man fik det nødvendige materiel, og hvordan selve opgaven blev løst.

I SIDSTE ØJEBLIK

Museumsleder Peter Laursen, Bangsbo ved Frederikshavn, siger, at en del gamle sabotører principielt nægter at medvirke i undersøgelser af den art, men at det som regel ved personlige samtaler lykkes at overbevise dem om, at de trods alt bør medvirke. - Det er i allersidste øjeblik, at der nu tales med de dengang aktive, siger Peter Laursen. For en halv snes år siden arbejdede en 10. klasse ved en af Frederikshavns skoler med en samfundsorienteret opgave, hvorunder de talte med en halv snes aktive modstandsfolk fra deres egen by.

MANGE ER FOR BLUFÆRDIGE

Beretningerne blev omhyggeligt nedskrevet, og efter at de var godkendt, blev de samlet i et hæfte. I dag er størstedelen af de pågældende døde, og hæftet er af den allerstørste værdi for den opgave, som Frihedsmuseet nu er i gang med.

Når mange modstandsfolk på forhånd er skeptiske over for at medvirke i en undersøgelse, skyldes det dels en indgroet frygt for at blive registreret i et kartotek, dels blufærdighed.

Jeg har overbevist adskillige om, at det er en forkert holdning. Beretningerne skal nedskrives nu, mens de selv kan fortælle.

Hvis en historisk vurdering skal bygge på genfortællinger, er der risiko for unøjagtigheder og forskellige former for pynt, som vi gerne skulle undgå. Derfor håber vi, at gamle sabotører, hvis adresse vi ikke kender, af sig selv vil henvende sig til Frihedsmuseet eller til os her i Bangsbo.

POLYSTYRENSKUM ISOLERINGSMATERIALER

SUNDOLITT

SALG OG SERVICE - INDUSTRIVEJ 8 3550 SLANGERUP ☎ 03-33 51 44

Juleaften i Ryvangen

Landsforeningen Gestapofangerne holdt en stemningsfuld højtidelighed i Mindelunden i Ryvangen juleaften under ledelse af næstformanden, oberstløjtnant Børge Jensen.

Som tidligere medvirkede frivillige fra Hjemmeværnet som fakkelvagter og spejdere lagde blomster på gravene.

Børge Jensen sagde i velkomsttalen bl.a.:

»Juleaften er ikke en befalet højtidelighed eller flagdag. Det er den aften, vi, der kan komme, begynder vor juleaften

her. Hvor vi tænker på de, der ikke er mere, både de, der ligger her, de der er begravet fjernt herfra, og de der aldrig blev fundet. Vi sender samtidig hilsen til dem, der ikke kan være her på grund af afstanden, eller fordi de nu er så medtagne, at de ikke kan komme her.«

Juleaften holdtes af folketingsmand Knud Damgaard, der var med i »Ringens« arbejdergrupper. Han sagde bl.a.:

»Det er en smuk tradition, der er skabt her. Stemningen kan næppe skabes noget andet sted. Her kommer gamle modstandsfolk og bekræfter besættelsestidens solidaritet og dvæler ved minderne fra de onde år. Der bliver færre og færre, og nogle har det skidt. De trænger til hjælp, psykisk og økonomisk.

Samfundet *må* og *skal* vise storsind i forhold til modstandskampens ofre, hvad enten det gælder de tidlige eller de seneste. Der er så få tilbage, at det er overkommeligt.

Modstandskampen samlede ikke på helte. Det var hverdags-danskere, der på vidt forskellig måde gik i aktion, fordi de følte nogle afgørende værdier

trådt for nær. De følte, at det var vores brosten, man trampede på, og det var vores frie livs rytme, man ville tage fra os. Det skulle ikke ske, i hvert fald ikke uden modstand.

Frihed for frygt, frihed for nød, og frihed for tvang var de mål, man satte under krigens barske vilkår, men idealerne er langt fra indfriet.

At få dem indfriet kræver aktiv indsats, som i visse faser og visse steder kan komme til at ligne den, vi var igennem.

Måtte Mindelundens tale til den unge generation være stærk nok til, at de lever op til de krav, friheden stiller ethvert slægtled.«

Studentersangerne sang først »Stilhed« og senere »Guds fred med vore døde«.

Derefter var der kransenedlægning. Frode Toft lagde kransen ved monumentet, medens Cai Caspersen lagde krans ved mindemuren og Børge Andreasen lagde krans i KZ-lunden. Til sidst gik flertallet af deltagerne til henrettelsespladsen, medens Studentersangerne sang »Altid frejdig«.

Trods det dårlige vejr var mange mødt op til denne stilfærdige, men værdige højtidelighed.

**Uno - X
fyringsolie**

Viborgvej 77
7400 Herning

Stormagasinet med de små priser

Fundats for Kammeraternes Hjælpefond

§ 1

Fondens navn er »Kammeraternes Hjælpefond«.
Fondens hjemsted er formandens adresse.

§ 2

Fondens kapital består af ca. 52.000 kr., der er stillet til rådighed, dels ved den af kommunelærer Johs. Fosmark redigerede bog »Danske i tyske Koncentrationslejre« og dels fra en af arkitekt H. Kornbeck afholdt foredragsturné om samme emne - samt sådanne midler, der senere direkte skænkes af medlemmer i fonden samt medlemsbidrag og eventuelle indtægter ved et medlemsblad.

§ 3

Fonden skal være en kammeraternes hjælp - og dens virkeform må ingensinde komme udenfor kammeraternes rækker. Midlerne til fonden fremskaffes i almindelighed fra de i § 4 nævnte personer. Der skal stedse etableres et loyalt samarbejde med frihedsfonden, og midler, der eventuelt fremsendes til vor fond, men hvis oprindelse ikke er i overrenstemmelse med denne fundats, videresendes til frihedsfonden.

§ 4

Som medlemmer af fonden kan kun optages danske statsborgere, der grundet på aktiv indsats i frihedskampen i besættelsestiden har været indsat i danske eller tyske fængsler eller i danske eller tyske fange- eller koncentrationslejre. Danske Sydslesvigere, der ikke har dansk indfødsret, men i øvrigt opfylder betingelserne, kan også optages, ligesom personer med norsk indfødsret, der har været bosiddende i Danmark og har øvet aktiv indsats i frihedskampen, også kan optages som medlem.

§ 5

Medlemsbidrag fastsættes af fondens bestyrelse.

§ 6

Udelukkelse af fonden: Såfremt et medlem viser sig uværdig til medlemskab, eller han (hun) er blevet medlem uden at opfylde de i § 4, stk. 1 anførte betingelser, slettes han (hun) af fonden, og det indbetalte kontingent (og evt. gave) tilbagebetales.

§ 7

Der tages hvert år stilling til, hvor meget af årets eventuelle overskud der kan købes obligationer for. Obligationerne skal indskrives i kreditforeningen. Renterne af obligationerne indgår i fondens drift.

§ 8

Fondens medlemmer har ret til at fremsende forslag, anker og klager til bestyrelsen. Disse skal dog om fornødent være ledsaget af dokumentation, og det er derefter bestyrelsens pligt at behandle disse sager ved første bestyrelsesmøde og give det pågældende medlem underretning om bestyrelsens afgørelse. — I tilfælde, hvor forretningsudvalget har kompetence, afgør dette spørgsmålet og meddeler underretning om resultatet.

§ 9

Bestyrelsens afgørelse er i alle spørgsmål afgørende og kan ikke indankes for nogen domstol.

§ 10

I henhold til hele fondens karakter og virkeform vil det være ønskeligt, at fondens midler administreres og fonden ledes efter samme retningslinier, som anvendes i ledelsen af »Frihedsfonden«. Der kan således ikke blive tale om nogen egentlig forening med foreningslove, generalforsamlinger o.l. Derimod skal bestyrelsen stedse være sammensat på en sådan måde, at den repræsenterer et bredt udsnit af den danske befolkning.

§ 11

1. Fonden administreres af en bestyrelse og et forretningsudvalg.
2. Bestyrelsen, der ved mødet den 24. september 1977 består af 19 medlemmer, supplerer sig selv, således at den til enhver tid såvidt muligt består af mindst 12 og højst 22 medlemmer.
Bestyrelsen skal såvidt muligt sammensættes således, at medlemmerne er fordelt nogenlunde ligeligt over hele landet.
3. Bestyrelsesmedlemmerne skal for det første opfylde den i § 4 anførte betingelse og dernæst være fyldt 21 år, være hæderlige og uberygtede og ikke ude af rådighed over deres bo.
4. Et bestyrelsesmedlem udtræder af bestyrelsen, når 4/5 af samtlige bestyrelsesmedlemmer træffer beslutning herom.

6. Bestyrelsen vælger ud af sin midte - for en periode af 2 år - en formand, næstformand, kasserer og sekretær, der erklærer sig villige til at påtage sig det arbejde, der er forbundet med disse poster. Genvalg kan finde sted.
7. Disse 4, eventuelt suppleret med et af bestyrelsen valgt 5. medlem, udgør forretningsudvalget. Formanden er tillige formand for forretningsudvalget.
8. Bestyrelsen kan til enhver tid bestemme, hvilken kompetence, der skal tillægges forretningsudvalget.
9. Formanden, kassereren og et medlem af forretningsudvalget kan - to i forening - optræde udadtil med bindende virkning for bestyrelsen i alle spørgsmål af økonomisk karakter, herunder modtage og kvittere for fondens indtægter samt kvittere for fondens aktiver.
10. Formanden indkalder til bestyrelsesmøde, der afholdes mindst én gang om året og i øvrigt, når 5 bestyrelsesmedlemmer ønsker det. Indvarsel sker skriftligt med 14 dages varsel med angivelse af dagsorden.
11. Sekretæren fører protokol over, hvad der på disse møder forhandles og vedtages.
12. Forretningsudvalget holder møde, så ofte det skønnes nødvendigt.
13. I alle anliggender ved bestyrelses- og udvalgs møder, hvor særlige regler ikke er anført i fundatsen, afgøres disse anliggender ved simpel stemmeflertal. I tilfælde af stemmelighed er formandens stemme afgørende.
14. I formandens forfald overtager næstformanden hans beføjelser.
15. Bestyrelsen er beslutningsdygtig med hensyn til den udsendte dagsorden, når mødet er lovligt indvarslet. Fraværende medlemmer kan stemme ved skriftlig fuldmagt.

§ 12

Bestyrelsens hverv er ulønnet, dog skal medlemmer have godtgjort fællesklassebilletprisen i anledning af bestyrelses- og forretningsudvalgs møder.

§ 13

Fondens kapital, bortset fra den del af denne, som efter bestyrelsens skøn til enhver tid er nødvendig til den daglige drift, skal anbringes efter reglerne for anbringelse af umyndiges midler. De til fonden hørende aktiver skal lyde på fondens navn og være noteret på dette.

De midler, som er hensat som driftskapital, jvf. 1. stk., skal indsættes på bank-, sparekasse- eller girokonto.

§ 14

I. De midler, der i henhold til § 7 er til rådighed til uddeling, anvendes under iagttagelse af den på fondens stiftende møde den 5. december 1946 vedtagne beslutning, der lyder således:

»Det vedtages af oprette »Kammeraternes Hjælpefond«, hvis midler fortrinsvis skal komme deporterede og deres efterladte - sekundært alle de, der som følge af deltagelse i frihedskampen har været arresteret og interneret - til gode tilligemed disse sidstes efterladte, samt de nedenfor under II og III nævnte beslutninger.«

Kammeratskabshjælpen ydes til:

1. Kammerater, hvis helbred på grund af frihedskampen har lidt sådan skade, at de ikke økonomisk er i stand til at give deres børn den uddannelse, som de ellers ville have fået.
2. Børn efter faldne kammerater - beløbet skal fortrinsvis anvendes til at give børnene en uddannelse, som den, deres fader ville have givet dem, hvis han var forblevet i live.
3. Tilskud til særlige formål udover de ovenfor under 2 nævnte til kammeraternes enker og børn.
4. Tilskud navnlig som hjælp til etablering af egen virksomhed, studieophold, rekreationsophold her i landet eller i de andre nordiske lande - og andre lignende øjemed.

Det skal være en forudsætning for ydelsen af hjælpen i de ovenfor nævnte tilfælde, at en videregående hjælp end den, der kan ydes af det offentlige i h.t. den særlige lovgivning om erstatning til frihedskæmpere og deres efterladte eller i h.t. anden lovgivning findes rimelig og påkrævet.

Når en kammerat søger fondens hjælp, skal der, forinden hjælp udbetales, rettes henvendelse til frihedsfonden for at få konstateret, om den pågældende har søgt - har fået - eller har fået nægtet støtte fra denne fond.

I øvrigt må K.H.s bestyrelse stå frit og i hvert enkelt tilfælde træffe den endelige beslutning, idet den stadig må have for øje, at det er os kammerater, der rækker vore nødlidende kammerater eller deres efterladte en velment håndsrækning.

Bestyrelsesmedlemmer, der eventuelt søger hjælp fra fonden, må forinden udtræde af bestyrelsen.

II. På fondens møde den 12. december 1965 besluttedes det

1. at videreføre fondens feriehjem på Kegnæs,
2. at sikre højtideligholdelsen af 4. maj i Ryvangen,
3. at pleje samarbejde og yde hjælp i den udstrækning, midlerne tillader det og fortsætte den konsultative virksomhed, og
4. at udgive bladet »Pigtraad« med information og nyhedsstof fra fange- og modstandsgrupper.

III På fondens møde den 24. september 1977 besluttedes det, at fondens virksomhed især skulle samles om at videreføre feriehjemmet på Kegnæs, at videreføre bladet »Pigtraad« og at søge sikret, at 4. maj fortsat højtideligholdes i Ryvangen.

§ 15

Til fonden kan henlægges kapitaler og gaver, for hvis anvendelse der gælder særlige vilkår.

Ved anvendelse af de pågældende kapitalbeløb og renter af disse, vil de anførte særlige vilkår være at iagttage.

§ 16

Fondens regnskabsår er kalenderåret.

Over fondens administration aflægger kassereren hvert år revideret regnskab for bestyrelsen på forårsmodet.

§ 17

Regnskabet revideres af en af bestyrelsen valgt revisor.

Formanden fører regelmæssigt tilsyn med fondens regnskabsførelse.

Forretningsudvalget er pligtigt til på forlangende at give revisoren alle de oplysninger, han måtte ønske om fondens virksomhed og regnskab.

§ 18

Forandringer eller tillæg til fundatsen er kun gyldige, når de vedtages med 2/3 af den samlede bestyrelses stemmer.

Således vedtaget af den samlede bestyrelse på møde i København den 29. august 1946 og senere ændret ved mødet i København den 30. april 1966 og ved mødet i Aalborg den 24. september 1977.

Kammeraternes Hjælpefond ledes efter bestyrelsesmødet den 24. september 1977 af følgende bestyrelse:

Forretningsudvalget:

Formand: Generalmajor Fl. B. Larsen,
Kongstedgården, 4293 Dianalund.

Næstformand: Civilingeniør Mogens Dyré,
6430 Nordborg.

Kasserer: Bankprokurist Olav Holst, 2900 Hellerup.

Sekretær: Skoleinspektør Johs. Fosmark, 8600 Silkeborg.

Kontorchef, cand. jur. Hans Andersen, 2900 Hellerup.

Den øvrige bestyrelse består af:

Skræddermester Povl Brandt, 2610 Rødovre.

Overlærer Preben Feddersen, 5874 Lundeberg,
Hesselager.

Overpostbud E. Holger Grome, 2770 Kastrup.

Sparekassedirektør Einer Hauberg, 6473 Tandsløt.

Rektor Paul Holt, 8210 Århus V.

Direktør G. Jespersen, 7400 Herning.

Oberst K. Kjeldsen, 5200 Odense V.

Tandteknikermester Leo Kæraa, 8000 Århus C.

Arkitekt Ove Chr. Lembcke, 8900 Randers.

Kontorchef O. Olesen, 9000 Hasseris, Aalborg.

Redaktør Johs. Rasmussen, 7100 Vejle.

Provst Poul Riis, 4200 Slagelse.

Solveig Skjøtt, 2820 Gentofte.

Fhv. justitsminister Knud Thestrup, 2100 København Ø.

Aut. EL-installatør **GUNNAR NOESGAARD**

Frydensbergvej 24 - 3660 Stenløse

Telefon (03) 17 01 60

På plejehjem

Såfremt du selv eller en af dine fange- eller modstandskammerater har behov for (eller senere måtte få det) at komme på et plejehjem, så husk, at vi har fortrinsret til at få ophold på de to moderne »Bernadottegårde«, der ligger i Roskilde og i Hadsund.

Henvendelse kan ske gennem din forening eller direkte til følgende adresser:

Bernadottegårdens bestyrelse, Ibsgården, 4000 Roskilde (eller til bestyrelsens formand: Jacob Jensen, »Fabianhus«, Tingvej 4, Esrom, tlf. (03)29 01 49.)

Bestyrerinde Bente Petersen, Bernadottegården, 9560 Hadsund, tlf. (08)57 30 33.

Han skjulte

Anne Frank

En 77-årig hollænder, Victor Kugler, har fået overrakt en kanadisk pris på 10.000 dollar (ca. 60.000 kr.) som tak for, at han under Den anden Verdensrig skjulte den jødiske pige Anne Frank og hendes familie. Kugler skjulte familien i sit hus i Amsterdam i 25 måneder.

Da de tyske nazister opdagede skjulestedet, blev Kugler sendt i arbejdslejr. Herfra flygtede han otte måneder senere.

I 1955 emigrerede han til Canada og lever nu i Toronto. Anne Frank, hvis dagbog er oversat til mere end 30 sprog, døde i koncentrationslejren Bergen Belsen.

Postkort til fru

Professor Erik Husfeldt, hvis indsats under besættelsen er velkendt, har i bladet »lev vel« fortalt denne sandfærdige historie fra hans illegale tid:

»Hver anden uge fik jeg mit hår farvet hos Estrid og Chr. Ottesen på Lyngbyvej. Hun var læge, han ingeniør. Til tider var de i Jylland, hvor han gravede brunkul.

Ottesens havde en sød dame, der hjalp med at holde hus. Engang skulle hun farve mit hår, da Ottesens var i Jylland. Hun var nøje instrueret om, hvad blandingen skulle bestå af. Pastaen blev rørt sammen, og jeg sad i 20 minutter, men der skete ikke noget. Vi havde glemt en vigtig ingrediens i blandingen, og næste gang gik det fint. Hushjælpen

havde lovet at skrive til sin frue, hvordan det var forløbet. Det skulle være på et postkort, da man var bange for, at tyskerne åbnede breve.

På kortet stod: »Arkitekten (mit dæknavn under besættelsen) var her forleden, og så gjorde vi fru

ved nok hvad. Men det var ikke så godt, og så gjorde vi det én gang til, og så var det storartet!«

Husfeldt er bare ked af, at kortet er bortkommet, ellers skulle det på Frihedsmuseet.

Skæring

Udvalget for Mindelunden på Skæring Hede har planlagt en højtidelighed fredag den 5. maj 1978 om aftenen. Forfatteren Torben Nielsen, Hovedgård (bogen »19 røde roser«) og pastor Anker Nyvang, Fredenskirken, har lovet henholdsvis at tale og holde en kort andagt. Desuden vil et hjemmевærnsorkester spille.

Mindelunden vil endnu en række år ligge på militært område, og administreres derfor af Hjemmевærns-distrikt Djursland, der har adresse i Randers. Her registreres også alle større arrangementer, der ønskes henlagt til Mindelunden.

FORENINGERNE

SAMMENSLUTNINGEN

Kammeratskabsaftener

Husk Sammenslutningens kammeratskabsaftener, som afholdes torsdagene den 23. februar, 30. marts og 27. april i Nyropsgade 24, 6. kl. 19.30 (Der er elevator). Der bliver foredrag eller film. Billig kaffe, øl og vand.

Fangestævnet 1978

Allerede nu kan stævneudvalget meddele, at Sammenslutningens fangestævne vil blive holdt på Haslev udvidede Højskole i dagene 9.-11. juni. **Prisen bliver kr. 315,00** pr. deltager.

En udførlig omtale med program vil følge i april-nummeret sammen med tilmeldingsblanketter.

Vi håber, der som sædvanlig vil møde mange kammerater fra hele landet.

Stævneudvalget vil, som det plejer, gøre alt for, at stævnet skal blive så godt som muligt.

På stævneudvalgets vegne

Solveig Skjøtt

Fra Fangesammenslutningens bestyrelsesmøde i januar

Formanden Oskar Verner indledte med at ønske bestyrelsens medlemmer godt nytår.

Det oplystes, at det af Fangesammenslutningen og Frihedskampens Veteraner planlagte seminar i slutningen af januar får så stor tilslutning, at antallet af deltagere må rationeres strengt. Seminaret, der holdes på Bernadottegården i Roskilde, skal drøfte erstatningsloven og dens administration. Som sagkyndige deltager en række læger samt sagkyndige fra Frihedsfonden og Sikringsstyrelsen.

Der blev aflagt beretning om mødet med folketingets socialudvalg om revision af visse dele af erstatningsloven.

Om det fremtidige fællesblad med KH. oplystes det, at der allerede er teg-

net mange abonnementer. Men det må nok indskærpes, at såvel foreningernes tillidsmænd som hver enkelt læser af bladet må agitere for, at flest muligt straks tegner abonnement.

Fællesbladets foreløbige budget tillader kun udgivelse af 6 numre om året (et nummer i hver af de »lige« måneder) med 16 sider i hvert nummer. For at give bladet en så god start som muligt, vedtoges det at lade Fangesammenslutningens bladfond afholde mer-udgiften ved at trykke det første nummer med 4 ekstra sider. Det vedtoges desuden, at bladfonden betaler udgivelsen af et ekstra nummer i september måned af hensyn til foreningernes efterårs- og vinterraktiviteter.

Stævneudvalget oplyste, at fangestævnet 1978 er planlagt til dagene 9.-11. juni på Haslev udvidede Højskole.

Sachsenhausenforeningen udsender i marts en fra tysk oversat bog om Sachsenhausen-lejrens historie.

Dachauklubben holder generalforsamling i marts, og i samme måned holder Stutthofforeningen sit årsmøde.

To repræsentanter for Neuengammeforeningen, Jørgen Lind og Niels Otto Køster, deltager i januar i et møde i den internationale Neuengammeforenings historiske kommission. Mødet holdes i Warszawa.

REPRÆSENTANTSKABSMØDE

Fangesammenslutningen holder ordinært repræsentantskabsmøde den 26. februar kl. 10 i »Italienssalen«, H. C. Ørstedesvej 19.

NY HENVENDELSE OM ERSTATNINGSLOVEN

Fangesammenslutningens og Frihedskampens Veteraners fælles forhandlingsudvalg har rettet ny henvendelse til regeringen, socialministeren og folketingets socialudvalg om en fornyet revision af erstatningsloven.

Det foreslås, at enkeres rente i lighed med, hvad der er gældende i Norge, forhøjes til 75 pct. af den afdøde mands beregningsgrundlag. Begrundelsen herfor er, at enker, der var gift med afdøde under modstandskampen, fængslingen eller deportationen, fra første færd var udsat for alvorlig fysisk og psykisk be-

lastning, hvilket ofte medførte, at de tidligere end ellers måtte opgive erhvervsarbejde. Hertil kom, at de siden i mange tilfælde måtte virke som hjælper eller sygeplejer for manden.

De enker, der først blev gift med manden efter maj 1945, har i de fleste tilfælde gennem årene måttet udføre en hjemmesygeplejerskes arbejde i højere grad end det er normalt i et ægteskab.

Begge disse grupper af enker har således aflastet samfundet ved deres indsats i samlivet med ofrene fra besættelsestiden og har i de fleste tilfælde måttet afstå fra erhvervsarbejde.

BEREGNINGSGRUNDLAGET ØNSKES ÆNDRET

Som samfundet har udviklet sig, finder udvalget, at tiden nu er inde til at ændre erstatningslovens beregningsgrundlag. Det kan ikke mere være rimeligt at foretage ansættelse på beregningsgrundlag efter de pågældende efterkrigsmuligheder set på baggrund af deres forhold inden besættelsen.

Det foreslås derfor, at alle fremtidig får rente efter det højeste beregningsgrundlag, 8.000 kr. Skaden var og er i realiteten fælles. Derfor findes det rimeligt, at beregningsgrundlag og rente bliver ens.

HÆDERSGAVEN ØNSKES Å JOURFØRT

Udviklingen har medført, at den lovæssige hædersgave i dag kun har omtrentlig en trediedel af den værdi, den havde ved fastsættelsen. Det foreslås derfor, at hædersgaven fordobles, og at den såkaldte forhøjede hædersgave bibeholdes efter det fyldte 67. år. Forslagene blev afleveret i november, og forhandlingsudvalget har siden haft foretræde for folketingets socialudvalg. Selv om der endnu intet kan siges om udfaldet, er det dog vore forhandlers indtryk, at forslagene fik en venlig modtagelse fra de fleste af partiernes repræsentanter.

FANGESAMMENSLUTNINGENS REKREATIONSFOND

Fangesammenslutningens Rekreationsfond har afsluttet sit regnskab for året 1977. Fonden modtog ved Bernadottefondens opløsning restkapitalen på 548.000 kr. og har desuden haft en renteindtægt på 24.437 kr.

Der er i årets løb ydet tilskud til 110 rekreationsophold.

I oktober 1977 blev fondens formålsparagraf udvidet, således at der udover individuelle rekreationsophold også kan ydes støtte til drift og indretning af rekreationshjem, feriehus o.l., der har til formål at skabe rekreationsmuligheder for tidligere fanger og andre invaliderede fra frihedskampen, og som ejes af fonds, foreninger eller selvejende institutioner.

I overensstemmelse hermed er der ydet 25.000 kr. til Erhvervshæmmedes feriehus på Anholt og 45.000 kr. til Gestapofangernes Sjællandsafdelings feriehus i Smidstrup, der tages i brug nu til foråret. De, der fik støtte til rekreationsophold, havde en gennemsnitsalder på 64 år, den ældste var 82 år. Af andre tal kan nævnes følgende:

Der var 21 kvinder og 89 mænd. Heraf havde 46 en invaliditetsprocent på 100, 36 havde en invaliditetsprocent på 50-85 pct., og 28 var under 50 pct. Der var 44 fra København, 11 fra Sjælland og Lolland-Falster, 10 fra Fyn og 45 fra Jylland.

Baggrunden for den bevilgede støtte var således:

1 var tidligere fange i Ravensbrück, 20 i Neuengamme, 3 i Dachau, 4 i Sachsenhausen, 7 i Buchenwald, 5 i Theresienstadt og 7 i Stutthof. 17 havde været i fængsel eller lejr i Danmark, 30 havde været langtidssillegale, 6 havde været i allieret tjeneste og 10 var enker efter tidligere fanger og modstandsfolk.

18 valgte rekreationsophold i Rumænien, 51 i DDR, 25 i Spanien, 1 i Norge, 3 i Israel, 2 i Vesttyskland og 10 i Danmark. Af rekreationssteder i Danmark var de mest søgte Juelsminde Kuranstalt og Konsul Johnsens Rekreationshjem i Thisted, en enkelt havde valgt Kuranstalten Gl. Skovridergård.

Seminar på Bernadottegården

På initiativ af det fælles forhandlingsudvalg for Frihedskampens Veteraner og Fangesammenslutningen holdtes den 28. januar et interessant seminar på Bernadottegården i Roskilde.

Der deltog foruden repræsentanter for F.V.s bestyrelse og Fangesammenslutningens foreninger sagkyndige som kontorchef Vagn Nielsen, sikringsstyrelsen, kontorchef Th. Dige, Frihedsfonden, generalsekretær Henry Brym, Oslo, overlægerne J. Dahlerup og K. Hyllested samt forstanderne for de to Bernadottegårde, Bente Petersen og Torben Nielsen.

Seminaret beskæftigede sig hele dagen med aktuelle problemer omkring erstatningsloven og dens administration.

BUCHENWALD

GENERALFORSAMLING

Husk den ordinære generalforsamling tirsdag den 14. marts i St. Kongensgade 100. Medlemmerne opfordres til at møde talrigt frem.

Dagsorden ifølge lovene.

Evt. forslag, der ønskes behandlet på generalforsamlingen, må være bestyrelsen i hænde senest 8 dage før generalforsamlingens afholdelse.

DACHAU

GENERALFORSAMLING

Dachauklubben afholder ordinær generalforsamling torsdag den 16. marts kl. 20 i Pensionisterne Samvirke, H. C. Ørstedesvej 19. Dagsorden i følge lovene.

På bestyrelsens vegne

Erik Beermann

ERHVERVSHÆMMEDE

GENERALFORSAMLING I KØBENHAVNS-AFDELINGEN

Mandag den 31. oktober 1977 afholdt Københavns-afdeling sin halvårige ge-

neralforsamling i Havnerådssalen på Københavns Rådhus. Formanden, Rasmus Bonde-Larsen, bød den talrige forsamling velkommen og udtalte mindeord over de kammerater, der var afgået ved døden siden sidste generalforsamling.

Formanden omtalte i sin beretning, at man havde haft over 400 henvendelser til kontoret på Hulgårdsvej og været beskæftiget med ca. 100 rentesager, af hvilke især »enkesagerne« havde givet problemer.

Efter at en lang række kammerater havde haft ordet til formandens beretning vedtoges denne med alle stemmer mod to.

Formanden gennemgik et forslag til love med enkelte ændringer. Et forslag om at nedskære bestyrelsens antal fra ni til syv medlemmer forkastedes, mens et forslag om at nedskære forretningsudvalget fra fem til tre medlemmer vedtoges.

Et forslag fra Oskar Verner om, at man foruden den statsautoriserede revisor valgte to kritiske revisorer, gav anledning til nogen diskussion, men blev ved afstemningen forkastet.

På et bestyrelsesmøde d. 10. nov. har bestyrelsen konstitueret sig som følger: Forretningsudvalg: Rs. Bonde-Larsen, formand, Carl Nommels, næstformand, socialsekretær Olaf Jørgensen, arkivsekretær. I øvrigt: kasserer Anders Mogenssen, org. sekretær Erna Watson, udvalg til myndigheder: Rs. Bonde-Larsen, Carl Nommels, Olaf Jørgensen og Erna Watson. Udvalg til Frihedsfonden: Carl

winterthur
borgen-forsikring

borgen - forsikring
Borgenhus
Halmtorvet 20, 1700 Kbh. V
Tlf. 01 21 22 88

Nommels, Olaf Jørgensen og Erna Watson. Fangesammenslutningen: Carl Nommels og Rs. Bonde-Larsen. Repr. i FIR: Carl Nommels og Olaf Jørgensen. Lokaletilsyn: Jens Gleerup. Besøg til syge: Alex Christoffersen og Læssøe-Christensen. Duplikering: Alex Christoffersen. Skattesager: Læssøe-Christensen.

Landsstyrelsen

Landsforeningens bestyrelse har konstitueret sig på følgende måde:

Formand: Oskar Verner, København. Næstformand: Richard Andersen, Odense. Landssekretær: Lillian Olsen. Landskasserer: Anna Strunge, Århus. Ove Laursen, Ganløse. De nævnte udgør forretningsudvalget.

Den øvrige bestyrelse består af: Johs. Poulsen, Aalborg, Alfred Berthelsen, Århus, Peter Holm, Esbjerg samt Louis Artell, Gudbjerg.

GESTAPOFANGERNE

Generalforsamling

Gestapofangerens Randers afdeling afholder generalforsamling tirsdag den 21. februar kl. 19.30 med dagsorden ifølge lovene.

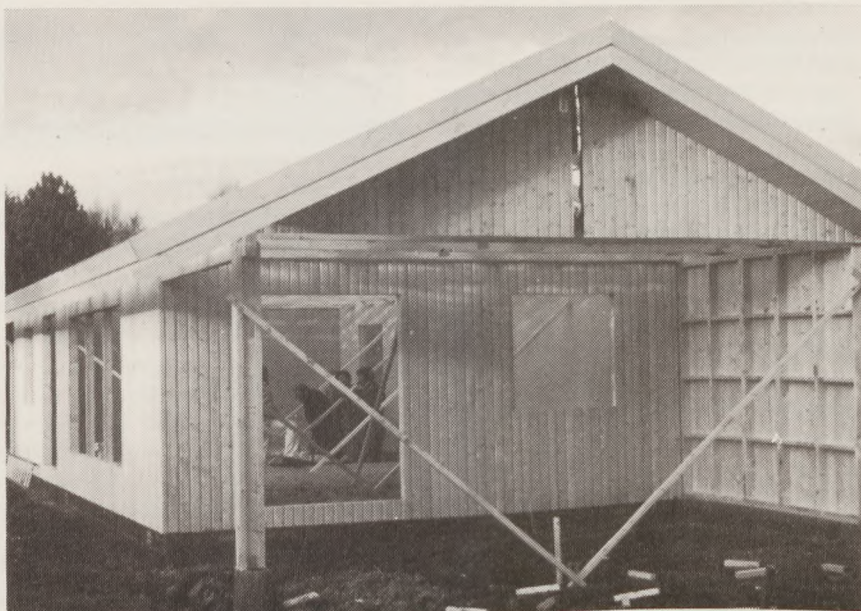
Man samles i restaurant Munkens mødelokale.

Indvielse af feriehjemmet i Smidstrup

Så lykkedes det da ved stor aktivitet og hjælpsomhed fra mange sider at få samlet det beløb sammen, som skulle bruges til at få vort hus op at stå.

ERHVERVET GRUND FOR 25 ÅR

Som vore kammerater nu sikkert alle ved, fik Sjællandsafdelingen en dejlig grund stillet til rådighed af Gilleleje-Græsted kommune i 25 år, og vi gik da i gang med at samle penge ind til at få sat et fritidshus på, så de af vore kammerater, der ikke bryder sig om eller på grund af svigtende helbred ikke orker at rejse på kurophold i udlandet, kan få et roligt rekreationsophold her i landet.

Sådan så feriehjemmet i Smidstrup ud i januar.

Meningen med huset er jo, dels at rejse dertil bliver så kort som mulig, og dels at man helt er sig selv og kan gøre præcis, hvad man har lyst til på de tidspunkter, der passer den enkelte bedst.

NOGLE HAR IKKE KRÆFTER TIL EN LANG REJSE

Fra utallige opringninger angående hjælp til rekreationsophold er jeg stødt på kammerater, der ikke havde kræfter til en lang rejse og slet ikke en udenlandsrejse. Sprogvanskeligheder var man også bange for, og mange vil slet ikke flyve.

Vi fandt da ud af, at selv om der her i landet er flere muligheder for ophold, manglede der et hus på Sjælland, som man hurtigt kunne komme til.

Foreningen er jo efterhånden også blevet så stor, at vi vil bruge huset til kammeratligt samvær en gang imellem.

Foreningen har haft den glæde, at vi hos alle de firmaer, institutioner og enkeltpersoner, vi har henvendt os til, har mødt en helt enestående interesse og villighed til at hjælpe os.

Modstandsplatten er blevet solgt langt ud over vore egne rækker, når folk hørte, at pengene gik til at hjælpe tidligere koncentrationslejringsfanger for.

BELØBET SKAFFET PÅ FJORTEN MÅNEDER

Vi har så haft den glæde, at vi nu, kun fjorten måneder efter, at den første platte er blevet solgt, har kunnet holde

rejsegilde på et dejligt fritidshus, bygget af firmaet »Viksjø Huse«, hvis dygtige håndværkere har udført et godt stykke arbejde.

Når jeg skriver disse linier, er huset ved at stå færdigt, og vi skal nu i gang med at indrette det, så det kan blive så praktisk og hyggeligt som muligt.

Huset ligger i naturskønne omgivelser i Smidstrup, der er fem minutters gang til de forretninger, der er brug for, samt til et hyggeligt cafeteria, hvor man spiser godt og særdeles billigt, hvis man en dag ikke har lyst til selv at lave mad. Der er 8-10 minutters gang gennem en dejlig plantage til Kattegat.

Vi regner med at være færdige med indretningen sidst i marts, og for Sjællandsafdelingens medlemmer afholder vi:

Indvielsesfest lørdag den 1. april 1978 i feriehuset, Askelundsvej 28, Smidstrup.

INDVIELSE AF PRINS GEORG DEN 1. APRIL

Fondens protektor, Hans Højhed Prins Georg vil foretage indvielsen og deltage i den efterfølgende middag på »Restaurant Nordkysten«.

PROGRAM

Kl. 16.00: Indvielse i feriehuset med kammeratligt samvær. Der serveres drinks m.v.

Kl. 17.30: Festmiddag på »Restaurant Kysten«, Smidstrup Strandvej.

Der serveres: 1 velkomstdrink, 3 retter mad med diverse vine. Mocca.

Derefter danses der til kl. 11.00 (levende musik).

Prisen pr. deltager: Kr. 104,00.

Kammerater, der har plads i deres bil, bedes meddele dette ved tilmeldingen.

Ved indvielse af huset og efterfølgende middag kan der af pladshensyn kun deltage 90 personer, så de fangekammerater, der tilmelder sig først, har forstret til at deltage.

Tilmelding senest den 15. marts til: Solveig Skjøtt, 01-65 71 87.

HANNOVER-STÖCKEN

Ordinær generalforsamling afholdes i Horsens den 1. april. Dagsorden samt nærmere oplysning om tid og sted vil blive tilsendt gruppens medlemmer.

NEUENGAMME

VILLE HVILE HOS SINE
GAMLE KZ-KAMMERATER

»Landsforeningen af kz-fanger fra Neuengamme« har netop udsendt en nytårshilsen med to billeder af fangelivet i Tyskland dengang for nu ca. 35 år siden. Med de endeløse appeller, uanset vejret og årstiden. Hvor alle skulle tælles igen og igen, inden man gik ud på arbejde.

Eller når man vendte hjem om aftenen. Eller når en fange skulle afstraffes. Eller ved diverse andre lejligheder. Ofte varede appellerne i time efter time. For sultende, frysende, udslidte mennesker. Vi bringer den ene af billederne og teksten fra denne nytårshilsen:

I mindet om vor franske kammerat, arkitekt Ernest Gaillard, der afgik ved døden den 11. august 1976. Ernest Gaillard havde fangenummer 23.279 i Neuengamme og ankom til lejren i august 1943. I januar 1945 kom han på transport til Dora-Nordhausen. Under sit ophold i lejren lykkedes det ham at udføre en serie tegninger af livet i lejren, som vi her bringer et eksempel på.

Efter Ernest Gaillards ønske blev hans urne gravsat i Dora-Nordhausen for at hvile hos de kammerater, der aldrig kom hjem til Frankrig.

Ernest Gaillard var en god ven af Danmark og besøgte os ved åbningen af Dødebogsudstillingen i rådhusen i Århus i 1966.

Jean

Nytårsfest i Neuengamme- foreningen

Neuengammeforeningen holdt den 27. januar en vellykket og fornøjelig nytårsfest i Nyropsgade i København. Der var henvendte hundrede festglade deltagere mødt frem, da Mogens Petersen på festudvalgets vegne åbnede festen. Senere

bød landsforeningens formand Holger Grome velkommen til de fremmødte fra selve foreningen og fra andre fangeforeninger samt fem svenske repræsentanter for Bernadottedetachmentet.

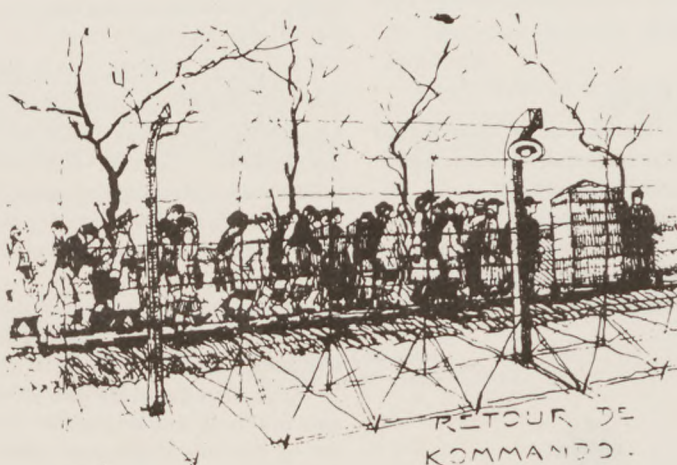
Så var der fællesspisning med bof Stroganof af bedste kvalitet og is i lange baner.

Festtalen blev holdt af en gammel kending, værkfører Bjørn Nielsen, der var blandt det danske mandskab på De hvide Busser. Han causerede både morsomt og interessant om den del af København, hvor festen blev holdt.

Bjørn havde selv været læredreng på en virksomhed på det gamle jernbaneterræn, som det dengang hed, og her lå også Shellhuset, hvor bl.a. admiral Carl Hammerich omkom. Hammerich var en af dem, der først udkastede planen om en dansk hjælpeekspedition til de tyske kz-lejre (det resulterede i »Jyllandskorpset«, der deltog i ekspeditionen med De hvide Busser).

Bjørn takkede Neuengammeforeningen for dens store arbejde og udbragte et leve for foreningen.

Senere var der et fornøjeligt lotteri, ligesom der var underholdning ved skuespilleren Orla Rasch og medlemmer af gruppen »Røde lue«. Og så blev der danset lystigt til ud på de små timer.

H. DAUGAARD

Havnen, DK 6000 Kolding

Indehavere:

P. Pedersen & B. Nielsen

Etableret 1915

SPEDITION

KLARERING

INT. TRANSPORTER

STEVEDORING

Telf. 05-52 12 44

Telex 5 13 10

H. Daugaard **HD** *H. D.*
rejsebureau **terminal**

H. D. Trail A/S

De danske Stutthof-fanger har fået en hilsen fra en af de mest kendte norske Stutthof-fanger, fhv. koncertsanger og kontorchef i de norske statsbaner, Øvind Lunde, der her i foråret fylder 80 år.

Han oplyser bl.a., at hans søn sammen med en datter af en anden norsk Stutthof-fange, højesteretssagfører Carsten Lüttken, på norske fangers vegne

STUTTHOF

Der afholdes årsmøde en af dagene omkring vor befrielse den 10. marts. Nærmere meddelelse med oplysning om tid, sted og program følger senere.

Bestyrelsen

SACHSENHAUSEN

Der holdes årsmøde 28.-29. april i Søjlehuset, Otto Bachesvej i Odense.

THERESIENSTADT

CHANUKA-FEST

Theresienstadtforeningen holdt den 7. december den årlige Chanuka-fest (frihedsfest). Formanden, fru Cilla Cohn, bød velkommen og mindede om, at Chanuka også kan betyde miraklernes fest, idet hun hermed ønskede at udtrykke håbet om, at de nye bestræbelser for fred i Mellemøsten må blive virkelighed.

Derefter tændte kantor Edvard Fried, der var fange i Theresienstadt som tjek-

har aflagt besøg i Stutthof i 1977 og nedlagt blomster ved mindesmærket på krematoriepladsen.

VI BRINGER ET BILLEDE AF PORTEN MELLEM KOMMANDANTUREN OG »Gamle lejr« (den ældste del af lejren). Billedet er taget nogen tid efter befrielsen. Stutthof blev først befriet den 8. maj 1945.

kisk jøde, Chanuka-lysene, og Chanuka-sangen blev sunget. Så var der fællesspisning, hvorefter en elev fra den jødiske Carolineskole Eli Silbermann fik overrakt Theresienstadt-fondens præmie for den bedste stil om Theresienstadt. Eli læste derefter selv stilen op og fik et fortjent bifald. Forinden holdt han en lille tale til forsamlingen, hvor han mindedes makkabæernes frihedskamp, der netop mindes ved Chanuka-festen.

Så var der bankospil, og der blev drukket kaffe og spist »Latkes«, en jødisk kage-specialitet, og det blev sent, inden de mange deltagere, deriblandt også enkelte gæster fra andre fangeforeninger, forlod de hyggelige lokaler i Ny Kongensgade.

LODSEDLERNE

Der var i forvejen solgt lodsedler til fordel for Theresienstadt-fonden, og følgende numre blev udtrykket:

Nr. 226 (brillantring), 532 (leksikon), 359 (pelshat), 431 (leksikon). Trøstpræmier (kalendere) fik numrene 114, 167, 300, 306, 521 og 580.

FRA REDAKTIONEN

VI ER GLADE FOR KLIP

Det sker af og til, at medlemmerne sender klip til os fra andre blade. Dem er vi glade for, da vi ønsker at give den bredest mulige orientering inden for vort stofområde.

Men det sker også, at man glemmer at anføre titlen og hjemstedet for det blad, der har bragt teksten. Denne oplysning er værdifuld for os, ligesom datoen betyder meget.

Husk det venligst.

Hvad der glæder redaktør og kasserer:
MEDLEVEN

MINDEORD

CARL EWALD NIELSEN, KOLDING

Få dage før sin 60 års fødselsdag, den 27.11., døde Carl Ewald, efter en meget lang og svær sygdom.

For os, som kendte ham og satte pris på ham, giver hans alt for tidlige død os en dårlig samvittighed. Hvorfor? — fordi vi er mange, som forsøgte at besøge eller sende ham en lille hilsen en gang imellem. Carl Ewald var selv en af den slags mennesker, da han var rask nok, som altid tænkte på kammerater, der var syge, eller manglede noget.

Vi vil mindes ham som et fint, intelligent menneske, der altid var værd at lytte til.

Ære være dit minde.

K.L. Sachsenhausen
75090

SVERIGE SENDTE JØDER TILBAGE TIL NAZISTERNE

Et stort rødt J i tyske jøders pas for let at kunne identificere dem tilbage til Tyskland blev i 1938 praksis hos de svenske myndigheder, fortæller forhenværende politimester i Helsingborg under krigen, Göte Friberg i en bog, som er udkommet på forlaget Natur og Kultur i Stockholm.

Bogens titel er »Stormcentrum Öresund«, og heldigvis har den også meget at fortælle om begivenhederne i oktober 1943, da tusinder af danske jøder i nattens mulm og mørke sejledes over sundet og blev modtaget med åben favn i Sverige.

KNUD THESTRUP HÆNGT OP I FOLKETINGET

Et portræt af tidligere justitsminister i VKR-regeringen 1969-71 og landsformand for de konservative, Knud Thestrup, er afsløret i Folketinget. Det er malet af Jørn Glob.

I sin tale ved afsløringen karakteriserede folketingsformand Karl Skytte Thestrup som en mand, der »på alle sine politiske poster gennem årene hos meningsfæller som hos modstandere nød anseelse som en retskaffen politiker, en frisindet mand, en ubestikkelig våbend-

rager for demokratiet«.

Knud Thestrup sagde bl. a.:

- Den niende april 1940 fandt jeg, at den bedste indsats, jeg nu kunne gøre, var at slutte mig til et politisk parti — og det blev det konservative, som også havde været mine forældres og mine bedste-forældres.

Knud Thestrup er som bekendt medlem af bestyrelsen for Kammeraternes Hjælpefond.

P. F. CLEEMANN
SKIBSMÆGLERFORRETNING
A ABENRAA
telgr. »Cleemann«
tlf. (04) 622182 - telex 52111

EN TAK

Fra Frihedsfonden har vi modtaget denne tak, der er tilsendt Frihedsfonden fra sygehuset i Lund:
Kære danske venner.

Tillad mig at kalde eder venner. Jeg ligger nu på lazarettet i Lund på lungeklinikken. Meget alvorlig syg.

Jeg tænker nu tilbage i tiden. Gennem skæbnens skikkelse har det nu været muligt at nå jer. Hele mit liv her i Sverige har jeg at takke jer for, og specielt en modstandsgruppe i Helsingør, som i 1944 med livet som indsats tog hånd om mig og hjalp mig at flygte. Dette kan jeg aldrig godtgøre eller betale mig fra. Lad mig dog forsikre, at så længe jeg har levet, har jeg aldrig mødt mage til medmenneskelighed, som den jeg oplevede gennem det danske folks modige hjælp.

Tag mod mit enkle: TAK.

Lund, den 8/12 1977
Josef Hrdina

Østrigsk frihedsmedalje og frihedsfrimærke

Som nævnt tidligere i »Gestapofangen« er der indstiftet en medalje »For Østrigs befrielse«. Den blev indstiftet den 26. april 1977, der er årsdagen for den østrigske uafhængighedserklæring i 1945. Det er en medalje, der af Østrigs præsident kan tildeles østrigere, der har gjort sig særlig fortjent i den østrigske modstands- og befrielseskamp.

Østrigs præsident Rudolf Kirschsblägger har i 1977 overrakt medaljen til 77 frihedskæmpere, deriblandt også en række tidligere kz-fanger. Medaljen er også posthumt (efter døden) tildelt en række frihedskæmpere, deriblandt også nogle, der blev henrettet allerede før krigen.

Samtidig har det østrigske postvæsen udgivet et befrielsesfrimærke. Det viser en nøgen frihedskæmper med den østrigske fane i den ene hånd, medens han med den anden sønderriver pigtråden. Framærket er i hjørnet forsynet med østrigske kz-fangers foreningsemblem, en rød trekant og tallet 369, det antal uger, Østrig var besat af Nazityskland.

FRA ERINDRINGSBOGEN II

EN USÆDVANLIG TYSKER

I karantænelejren i Sachsenhausen, hvor man opholdt sig de første uger for at blive »opdraget« gennem diverse former for eksercits, var man fritaget for den slags tidsfordriv søndag eftermiddag.

Mange fanger søgte ofte ly for kulde og regn inde i toiletrummet, men dette var naturligvis forbudt.

En søndag eftermiddag i november 1944 skulle en af mine kammerater, Jørgensen, og jeg absolut ind på toiletet. Da vi kom derind, var rummet tæt pakket med fanger. Vi to danske så på hinanden og tænkte, at dette gik nok galt.

Og ganske rigtigt - kort efter kom stubenältesten, kaldet »den store breslauer« farende ind. Med eder og forbandelser samt slag med gummikniplen jog han fangerne ud.

Jørgensen og jeg, som jo var herinde i

»lovligt« ærinde, ventede til allersidst, hvorpå Jørgensen gik ud forbi fyren. Der skete ikke noget. Derefter fulgte jeg som sidste mand, og kort efter, at jeg havde passeret manden, fik jeg et ordentligt slag hen over min skaldede isse af hans knippel.

Jeg snurrede rundt, så ham ind i øjnene, og gik så langsomt mod udgangen. Atter kom han efter mig, men inden han igen fik slået, snurrede jeg igen rundt og så ham ind i øjnene. Han stod stille et øjeblik og forsvandt derefter.

Næste dag kom han hen til mig i lejrgaden, prikkede mig på skulderen og spurgte, om det ikke var mig, han havde slået dagen før.

Jeg pegede på min isse og bekræftede det.

Derpå sagde han: »Det må du undskyldte, jeg så ikke, du var dansker!«

Preben Feddersen

lands bedst besøgte museer. Siden åbningen i 1969 har det hvert år haft stigende besøgstal. I 1977 blev museet i den tidligere fangelejr besøgt af 52.205 gæster.

Sammenlignet med 1976 er det en stigning på 6.115 eller 13 pct. I juli var der 15.432 gæster, og det er det hidtil største besøg i en enkelt måned. I det samlede besøgstal indgår skoler og andre grupper med 833 hold, og det er 103 flere end i 1977.

Besøgstallene viser, at der stadig er stor interesse for besættelsestidens historie, og museets statistik må endda ses på baggrund af, at Frøslevlejrens Museum ikke har daglig åbning i vintermånederne, hvor det kun efter aftale kan besøges af skoler og foreninger.

For at beskytte samlingerne er der i de sidste måneder blevet gennemført omfattende tyveri- og brandsikringer af hele museet.

Bestyrerpar til frihedsmuseets cafeteria

Frihedsmuseets Cafeteria, der er åbent fra 1. maj til 15. september, søger et bestyrer-par, som kan varetage almindelige cafeteria-opgaver i museets åbningstid mellem kl. 10 og 16, mandage lukket.

Frihedsmuseet vil foretrække personer med tilknytning til Danmarks Frihedskamp, og vi ser meget gerne, at en pensionist søger.

Lønnen vil være ca. kr. 30.000,- samt procenter af salget.

Nærmere oplysninger fås på Frihedsmuseet, Churchillparken, København, tlf. 01-13 77 14, mellem kl. 9-16.

Ansøgning bedes stilet til formanden for Foreningen FRIHEDSMUSEETS VENNER, hr. dir. Senn Seehusen, adresse: Museet for Danmarks Frihedskamp 1940-45, Churchillparken, 1263, København K.

FOREDRAG

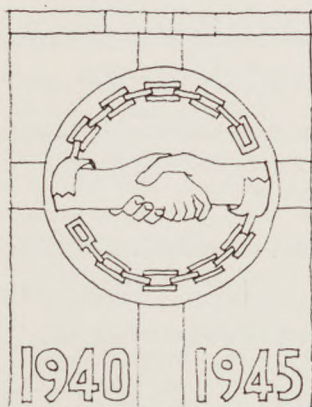
Foreningen FRIHEDSMUSEETS VENNER indbyder herved til følgende arrangementer i foråret 1978:

Mandag d. 30. jan. kl. 20: Højskoleforstander N. Bøgh-Andersen: »En dansk sydslesvigsk vej fra den russiske front til London.«

Mandag d. 20. februar kl. 20: Erik Aalbæk Jensen: »Er demokratiet i fare?«

Mandag d. 27. februar kl. 20: Generalforsamling.

KAMMERATERNES HJÆLPEFOND

*Så knytter vi vort broderbånd
i venskab og i gammen.
Nu smeder vi det sammen
om hele Danmarks land.*

Husk at skrive afsender på girokortet.

Kassereren for Kammeraternes Hjælpefond, Olav Holst, Bengtasevej 6, 2900 Hellerup, har blandt de mange indbetalinger af kontingent/abonnement fået godt en halv snes girokort uden afsender. Han er derfor ikke i stand til at postanmelde bladet til de pågældende.

Får du ikke bladet i fremtiden, *men*

har betalt, skyldes dette altså, at du har glemt at skrive afsender på girokortet.

Medlemmer af Kammeraternes Hjælpefond og Pigtraads gamle abonnenter, der endnu ikke har betalt, får bladet for sidste gang, hvis årsbeløbet 30 kr. ikke indgår til kassereren omgående. Bladets nye gironummer er 9 31 54 54.

FRIHEDSMUSEET

GENERALFORSAMLING

Frihedsmuseets Venner holder generalforsamling i Frihedsmuseet mandag den 27. februar.

Der foreligger forslag til lovændring fra major K. P. Feilberg. Forlaget ønsker at sikre en lovmæssig forbindelse med Frøslevlejrens Museum.

Stigende besøgstal 52.000 gæster i Frøslev- lejrens Museum i 1977

Frøslevlejrens Museum har i de senere år placeret sig som et af Sønderjyl-

Mandag d. 13. marts kl. 20: Jacob Kronika: »Dansk journalist i Nazi-Tyskland.«

Kontingentet er 30 kr. årligt for almindelige medlemmer og 20 kr. årligt for pensionister.

I øvrigt erindres om, at der endnu er en hel del af den danske befolkning, som ikke er medlemmer. De bedes derfor hjælpe med til, at flere bliver det.

KOLLEGIERNE

2 mindelegater uddelt

På 4. Maj Kollegiet i Aalborg er Leo Niensens mindelegat tildelt Peter Poulsen (EDB-skolen), søn af fabriksarbejder P., Randers, og kaptajn J. G. Berghs stipendium til Jytte Sminge (børneforsorgsseminariet), datter af ingeniør Poul Erik S., Randers.

Fra en række af de donatorer, som i sin tid skænkede værelser til kollegiet, var der gaver til beboerne, bl.a. fra det frivillige donorkorps.

Den første formand for 4. Maj kollegiets venner, nu afdøde politimester Erik Heilmann fortalte engang, at da han som juridisk studerende boede på Studentergården, fik nogle af hans kammerater den ide at skrive til respektive værelsesdonatorer og fortælle, hvor glade de hver især var for at bo netop på det værelse.

Brevene blev modtaget i den ånd, hvori de var sendt og udløste fra bryggerierne en venlig hilsen og en kasse øl.

**Støt
kræftens
bekæmpelse**

Stud. jur. Heilmann boede på et værelse, skænket af Nationalbanken, hvis direktør han i et brev fortalte om den nye venskabelige forbindelse imellem værelsesbeboer og navnet på dørpladen.

Stor var spændingen på gangen, da der virkelig en dag var pakke fra Nationalbanken til stud. jur. Heilmann. Pakken indeholdt et ur og et brev, hvori nationalbankdirektøren meddelte, at uret var en gave til værelset med henblik på, at beboeren nu og i fremtiden ville tage tiden vel iagt, koncentrere sig om studiet og ikke spille hverken sin egen eller andres tid.

Eig.

ÅRSMØDE I FV

Frihedskampens Veteraner holdt årsmøde søndag den 29. januar på Frederiksberg Slot.

Formanden direktør Svend Seehusen, udtalte om sin opfattelse, at sagsbehandlere i den sociale sikringsstyrelse på grund af deres unge alder ikke har den fornødne forståelse for besættelsestidens problemer.

Dronning Ingrid allehøjst æresmedlem

Amalienborg-klubben, der er en sammenslutning af politifolk fra den tidligere politivagt på Amalienborg og Sor-

genfri Slot fortæller i foreningens nytårshilsen til medlemmer og forbindelser, at man efter allerhøjeste tilladelse har haft den ære at udnævne Hendes Majestæt Dronning Ingrid til allerhøjeste æresmedlem af klubben.

Som gavebog fremsender man bogen Sundhed og Sygdom, grundbog i sundheds- og sygepleje, udgivet af Dansk Røde Kors.

A. HONORÉ OG SØN

Enggaarden
7620 Lemvig

Eigil H. Larsens Eftf.

v.P. Juul (k-z. 67.975)

St. Strandsstræde 11
(v. Kongens Nytorv)

Flagfabrik

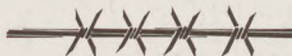
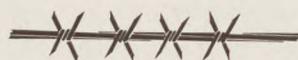
1255 København K
Telefon (01) 11 07 87

Person Kleins eftf. A/s

Entrepreneurfirma
Mesterlodden 13

2820 Gentofte telf. Ge 54

ADRESSE- LISTE:

SAMMENSLUTNINGEN AF DANSKE FANGER FRA FRIHEDSKAMPEN 1940-45

Fmd.: Oskar Verner, Murergade 10, 2200 Kbh. N (01)35 50 12.
 Næstfmd.: Erik Beermann, Toldbodgade 61, (01)14 04 31.
 Sekr.: P. Nielsen, Bjernedevej 40a, 2700 Bronshøj (01)74 26 35.
 Kass.: Bernt Johannesson, Kongshvilevej 20, 2800 Lyngby, giro 5 11 79 17.
 Bestyrelse: H. Davidsen, Frode Toft, Arnold Jensen, S. Julsgaard Larsen, Børge Jensen, Lillian Olsen, Cilla Cohn og Mogens Petersen.

BUCHENWALD-KLUBBEN

Fmd.: S. Julsgaard Larsen, Boeslundevej 1, 2700 Bronshøj (01)71 72 72.
 Sekr.: H. Andersen, Onsgårdsvej 17, 2900 Hellerup (01)HE 1891.
 Kass.: Johs. Damsgård, Herninggade 1, 2100 København O (01)OB 6572u.
 Århus: Håkon Thomsen, Sondervangen 20, 8260 Viby J. (06)14 53 95.
 Aalborg: G. Hansen, Sønderbro 15, 9000 Aalborg (08)12 73 63.

DACHAU-KLUBBEN

Fmd.: Erik Beermann, Toldbodgade 61, 1253 København K (01)14 04 31.
 Næstfmd.: Poul Nielsen, Bjernedevej 40a, 2700 Bronshøj (01)74 26 35.
 Kass.: Agner Vennike, Præsteløngen 19, København NV (01) 10 72 60, giro 58 718.
 Sekr.: Arvid Hemmingsen, Tulipanvej 21, 2720 Vanlose (01)Fasan 608.
 Best.medl.: Otto Laugesen, Dragstrupvej 118, Ml. Jolby, 7950 Erslev Mors. (07)74 16 64.

LANDSFORENINGEN ERHVERVSHÆMMEDE FRA FRIHEDSKAMPEN

Fmd.: Oskar Verner, Murergade 10, 2200 Kbh. N (01)35 50 12.
 Næstfmd.: Richard Andersen, Giersingvænget 23, 5220 Odense (09)15 98 27.
 Kass.: Anna Strunge, Musvågevej 20, 8210 Århus V (06)16 98 12.
 Kbhv.afd.: Kontor: Hulgårdsvej 110, 2400 København NV (01)19 67 91.
 Fmd.: R. Bonde Larsen, Marievej 7, 2740 Skovlunde (02)94 99 04.
 Esbjerg afd.: H. Thomassen, Torvegade 159, 6700 Esbjerg (05)12 87 83.

Odense afd.: Øster Stationsvej 21, Odense 5000 C.
 Formand: Richard Andersen, Giersingvænget 23, 5220 Odense SO, (09)15 98 27.
 Kontoret er åbent hver onsdag fra kl. 10-12 og fra kl. 16-18. Tlf. 13 88 45, herudover vil kontorets leder Chr. Hansen kunne træffes på tlf. 16 31 93.
 Sydfyns afd.: Louis Artell, Kirkevej 6, 5892 Gudbjerg (09)25 18 29.
 Oskar Hansen, Vognmandsvej 25, 5800 Nyborg (09)31 09 23.
 Sv. Aage Pedersen, Svendborgvej 45, 5761 Ollerup (09)24 13 65.
 Nordsj.afd.: Ove Laursen, Dyssekilde, Ganløse, 2760 Måløv (03)18 30 46.
 Aalborg afd.: Johs. Poulsen, Lektorvej 31, 9000 Aalborg (08)14 30 87.
 Århus afd.: Alfr. Berthelsen, Fuglebakkevej 130, 8210 Århus V (06)16 63 18.
 Centrets adresse: Skovvangsvej 220, 8200 Århus N. (06)16 63 18. Åbent tirsdage og torsdage 14-17.

LANDSFORENINGEN GESTAPOFANGERNE

Fmd. Ove Lembcke, Brodregade 19, Randers (06)42 51 30.
 Næstfmd.: Børge Jensen, Vangeledet 76, 2830 Virum (02)85 00 35.
 Kass.: Henry Clausen, Strandagergård, Kulhus, 3630 Jægerspris (03)33 01 91.
 Århus.afd.: Tonny Johansen, Trillegårdsvej 30, 8210 Århus V (06)15 06 46.
 Kass.: Th. Nielsen, Jens Baggesensvej 66, 8210 Århus V (06)16 50 80.
 Randers afd.: O. Lembcke, Brodregade 19, 8900 Randers. (06)42 51 30.
 Sjællands.afd.: Solveig Skjøtt, Ibstrupvej 25, 2820 Gentofte (01)65 71 87.
 Kass.: Helge Brinch, CF-stationen, 3310 Olsted. tlf. (03)34 91 43.

HANNOVER-STÖCKEN

Fmd.: Arnold Jensen, Velhustedvej 5, 6933 Kibæk. (07)19 14 92.
 Sekr.: Chr. Bronnum, Finlandsvej 15, 9800 Hjørring (08)92 49 81.
 Kass.: Axel G. Nielsen, Graven 18, 8700 Horsens. (05)62 60 00.

HORSERØD

Fmd. Heinrich Davidsen, Kastrupvej 90, 2300 København S. (01)55 34 99.

NEUENGAMME-FORENINGEN

Fmd.: Holger Grome, Tårnby Torv 24, 2770 Kastrup. (01)50 33 86.
 Næstfmd.: Mogens Petersen, Skallerupvej 20, 4760 Vordingborg (03)78 12 04.
 Kass.: Ib Lærche, Immerkær 25, 2.tv., 2650 Hvidovre (01)75 58 03.

Skr.: Niels Otto Köster, Offenbachsvej 27, 2450 København SV (01)17 24 97.
 Medlemskort og arkiv: Alex Bindeballe, Bakken 10, Nors, 7700 Thisted. (07)98 11 95.

RAVENSBRÜCK-GRUPPEN

SACHSENHAUSEN-FORENINGEN

Fmd.: Oskar Verner, Murergade 10, 2200 København N (01)35 50 12.
 Sekr.: Rasmus Bonde Larsen, Marievej 7, 2740 Skovlunde. (02)94 99 04.
 Kass.: Banke Jung-Jensen, Skalbjergrvej 32, 5230 Odense M.
 Esbjerg: Peder Holm, Gefionsalle 4, 6700 Esbjerg (05)14 02 67.
 Odense: Evald Lægteskov, Åsumvej 128, 5240 Odense NO. (09)10 24 15.

STUTTHOF-FORENINGEN

Fmd.: Helge Kierulff, Kidhøj 10, 2880 Bagsværd (02)98 11 77.
 Kass. og sekr.: Einer Berthelsen, Guldborgvej 2, 2000 København F (01)FA 8803.

THERESIENSTADT-FORENINGEN

Fmd.: Cilla Cohn, Rosenborggade 2, 1130 Kbh. K (01)13 15 75.
 Næstfmd.: Max Gritzman, Nr. Sogade 49, 1370 Kbh. K (01)14 57 37.
 Næstfmd. og kass.: S. Fischermann, C.J.Frandsensvej 15, 2400 Kbh. NV (01)67 05 76.

DE ERHVERVSHÆMMEDE

Adresser i København:
 Kontor: Hulgårdsvej 110, 2400 Kbh. NV. Tlf. (01)19 67 91.
 Fmd.: Rasmus Bonde-Larsen, Marievej 7, 2740 Skovlunde. (02)94 99 04.
 Næstfmd. og leder af social afd.: Carl Nommels, Kostenborgvej 23, 2650 Hvidovre. (01)75 00 67.
 Medhj. i social afd. og sekr.: Erna Watson, Rørholmegade 12, 1352 Kbh. K. (01)11 95 41.
 Kass.: Anders Mogensen, Valbygårdsvej 75, 2500 Valby. (01)17 59 12.
 Leder af arkiv: Olaf Jorgensen, Jens Juulsgade 52, 2100 Kbh. O. (01)OBro 4334.

HAR DIN KAMMERAT HUSKET

at forny abonnementet på Pigtraad-Gestapofangen, eller tegne abonnement?

Nu haster det. Giro 9 31 54 54, Bengtstasvej 6, 2900 Hellerup. Husk at skrive navn og adresse som afsender.